

Resultaten nader onderzoek ecologie Haarzicht Vleuten

28 juli 2016

Resultaten nader onderzoek ecologie Haarzicht Vleuten

**Soortgericht onderzoek naar vleermuizen, jaarrond beschermde
vogels, platte schijfhoren, amfibieën en vissen**

Verantwoording

Titel	Resultaten nader onderzoek ecologie Haarzicht Vleuten
Opdrachtgever	AM bv
Projectleider	A. (Alexander) Pieters
Auteur(s)	S. (Saskia) Wijte
Tweede lezer	V.J. (Vincent) Wisgerhof MSc
Uitvoering veldwerk	V.J. (Vincent) Wisgerhof MSc, S.(Saskia) Wijte, D. (Daan) Dekker, B. (Bram) Rijksen, P. (Peter) te Morsche, J.(José) Jansen en J. (James) Lidster
Projectnummer	1237529
Aantal pagina's	34 (exclusief bijlagen)
Datum	28 juli 2016
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgeven.

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Samenvatting	9
2 Inleiding	10
2.1 Aanleiding en beoogde ontwikkeling	10
2.2 Huidige situatie	11
2.3 Wetgeving	12
3 Onderzoeksmethoden	14
3.1 Noodzaak nader onderzoek	14
3.1.1 Actualisatie onderzoek 2012-2014	14
3.2 Methode vogels	15
3.2.1 Inleiding	15
3.2.2 Huismussen	16
3.2.3 Steenuil	16
3.2.4 Kerkuil	17
3.2.5 Buizerd	17
3.3 Methode platte schijfhoren	17
3.4 Amfibieën: rugstreepad, heikikker en poelkikker	18
3.4.1 Methode onderzoek	18
3.4.2 Datums en weersomstandigheden amfibieënonderzoek	19
3.5 Methode vissen	20
3.6 Methode vleermuizen	20
4 Resultaten en interpretatie	21
4.1 Resultaten vogels	21
4.1.1 Huismus	21
4.1.2 Kerkuil	21
4.1.3 Steenuil	21
4.1.4 Buizerd	23
4.2 Resultaten ongewervelden	26
4.3 Resultaten amfibieën	26
4.3.1 Poelkikker & heikikker	26
4.3.2 Rugstreepad	26
4.4 Resultaten vissen	27

4.5	Resultaten vleermuizen	29
4.6	Conclusies nader onderzoek	31
5	Literatuur.....	33

Bijlage(n)

- 1 Quick-scan natuur Vleuten (Grontmij, 2012)
- 2 Natuuronderzoek Haarzicht 2014 (Grontmij, 2014)

1 Samenvatting

Voor u ligt de uitwerking van het nader onderzoek naar (strikt) beschermde soorten van de Flora- en faunawet, wat verricht is in opdracht van initiatiefnemer 'Groep Haarzicht' (bestaande uit AM bv. en Bunnik projecten bv.) voor de realisatie van de woonwijk Haarzicht in Vleuten. Op basis van een actualisatie van uitgevoerd natuuronderzoek in 2013 is gebleken dat nader onderzoek nodig naar jaarrond beschermde vogels (huismus, steenuil, kerkuil en buizerd), ongewervelden (platte schijfhoren), amfibieën (poelkikker, heikikker en rugstreeppad), vissen en vleermuizen.

Voor de buizerd, rugstreeppad, kleine modderkruiper en bittervoorn is een ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet. Daarbij zijn mitigerende maatregelen nodig om nadelige effecten te voorkomen. Voor vleermuizen is geen ontheffing nodig omdat door middel van mitigerende maatregelen het negatieve effect volledig kan worden voorkomen.

De steenuil is sporadisch aanwezig nabij het plangebied, maar het voornemen leidt niet tot overtreding van de Flora- en faunawet ten op zichte van deze soort. Een ontheffing voor de steenuil is daarom niet nodig. De huismus, platte schijfhoren, poelkikker en heikikker zijn niet in of nabij het plangebied aangetroffen. Een ontheffing voor die soorten is daarom niet nodig.

2 Inleiding

2.1 Aanleiding en beoogde ontwikkeling

Het plangebied ligt ten westen van Utrecht en aan de noordwestkant van de woonkern van Vleuten. In onderstaande kaart is de locatie weergegeven (zie figuur 2.1). In het plangebied wordt een woonwijk gerealiseerd met een landelijk karakter (zie figuur 2.2). Dit houdt in dat de 550 huizen met voorzieningen worden gerealiseerd in een ruim opgezette woonwijk met veel groen. Zo worden rond de woningen grote tuinen aangelegd, en wordt de woonwijk diagonaal doorsneden door een watergang voorzien van natuurvriendelijke oevers. Op deze manier wordt een oude rivierloop hersteld. Bomenlanen en andere watergangen complementeren de 'groene en blauwe inrichting' van de woonwijk, en zorgen voor een geleidelijke overgang van de woonwijk met de groene omgeving van het plangebied. In het westen van het plangebied wordt een archeologisch waardevolle locatie behouden door deze niet te bebouwen. Deze locatie zal onder andere fungeren voor de watercompensatie. Het ecologisch waardevolle Bosje van Goes, aan de zuidkant van het plangebied, blijft bij de werkzaamheden onaangetast.

Figuur 2.1 Ligging plangebied (globaal begrensd)

Voor de realisatie van de woonwijk is het wel noodzakelijk dat de watergangen in het plangebied gedempt worden. Zoals hierboven beschreven komen daar nieuwe watergangen voor in de plaats. De in het plangebied aanwezige kas, het bijgebouw bij de kas en het deel van de schuur in het noorden worden gesloopt (zie figuur 2.3). De aanwezige bomen in het plangebied, waaronder de kleine bosschage in het noorden van plangebied wordt gekapt. Er wordt naar gestreefd om de knotwilgen in het zuiden van het plangebied te verplanten binnen het plangebied (zie figuur 2.3, rechtsboven). Wanneer dat niet mogelijk is, worden deze elders in het plangebied gecompenseerd.

Figuur 2.2 Beoogde inrichting van het plangebied. Bosje van Goes (middenonder) blijft onaangetaast

2.2 Huidige situatie

Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische, soortenarme graslanden (zie figuur 2.3). In het gebied zijn een aantal met elkaar verbonden watergangen aanwezig. Het betreft vooral ondiepe watergangen met een beperkte watervegetatie. In het gebied bevindt zich ook een verlaten kas en een daarbij behorend bijgebouw en een deel van een schuur (zie figuur 2.3). Ook zijn in het plangebied een beperkt aantal plekken met ruigte en/of bomen(rijen) aanwezig. Een gedetailleerde uitwerking van de huidige situatie van het plangebied is opgenomen in het rapporten van Grontmij (bijlage 1 en 2) (Grontmij, 2014). Recente foto's uit het plangebied zijn opgenomen in figuur 2.3.

Figuur 2.3 Impressie van het plangebied (voorjaar 2016)

2.3 Wetgeving

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet (hierna Ffw). De wet maakt onderscheid in vier categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd
- Tabel 2-soorten: Beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud wanneer wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode

- Tabel 3-soorten: Strikt beschermde soorten bestaande uit de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

De vierde categorie betreft de soortgroep vogels. Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Vogelsoorten met een jaarrond beschermde verblijfplaats zijn te verdelen in vijf categorieën: de nesten van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd, terwijl de nesten van categorie 5-soorten dat in principe alleen tijdens de broedperiode zijn. Bij de laatste categorie geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn.

3 Onderzoeksmethoden

3.1 Noodzaak nader onderzoek

3.1.1 Actualisatie onderzoek 2012-2014

De mogelijke aanwezigheid van beschermde gebieden en/of beschermde soorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Quick-scan natuur Vleuten (Grontmij, 2012) (zie bijlage 1)
- Natuuronderzoek Haarzicht 2014 (Grontmij, 2014) (zie bijlage 2)
- Een veldbezoek op 18 april 2016
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data

Voor de realisatie van het voornemen zijn natuuronderzoeken uitgevoerd in 2012 en 2013 door Grontmij (zie bijlage 1 en 2). Op basis van het oriënterend onderzoek op 18 april 2016 is door een ter zake kundige van Tauw vastgesteld dat het plangebied niet noemenswaardig is veranderd qua inrichting, gebruik en habitat ten opzichte van de situatie in 2012 en 2013. De conclusies van de quickscan met betrekking tot het potentiële voorkomen van (strikt) beschermde soorten zijn daarom nog houdbaar voor de huidige situatie. Dit wordt bevestigd door het gegeven dat nagenoeg alle functies van (strikt) beschermde in het plangebied die in 2013 werden aangetroffen, nog steeds in 2016 aanwezig zijn.

De meeste van de nadere onderzoeken uit het rapport 'Natuuronderzoek Haarzicht 2014' zijn uitgevoerd in 2013. Nader onderzoek naar soorten van tabel 3 van de Flora- en faunawet zijn echter juridisch gezien maximaal drie jaar houdbaar. Ten tijde van het indienen van de ontheffingsaanvraag (medio juli 2016) zouden deze onderzoeken verlopen zijn. Bovendien zijn de onderzoeken van Grontmij niet vlakdekkend uitgevoerd voor enkele soorten. Het nader onderzoek naar de soorten uit het rapport zijn daarom in 2016 opnieuw uitgevoerd en daarmee geactualiseerd.

Een uitzondering op bovenstaande vormen de resultaten van het onderzoek naar paar- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen. Dat onderzoek dateert uit de periode augustus-september 2013 (zie bijlage 2). Door de ontheffingsaanvraag in te dienen voor 1 augustus 2016 kunnen deze resultaten uit 2013 gebruikt worden ter onderbouwing van deze aanvraag. Daarnaast zijn de panden die gesloopt worden in en nabij het plangebied in de tussenliggende periode vervallen geraakt. De potentie voor verblijfplaatsen is daardoor verslechterd, omdat door het verval de tocht vrij spel gekregen heeft in de holtes die voorheen geschikt waren voor verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Op basis van het aanwezige habitat en voortschrijdend inzicht met betrekking tot de verspreiding van (strikt) beschermde soorten, is ook naar enkele aanvullende soorten onderzoek verricht in 2016. Het gaat daarbij om de heikikker, kerkuil en de platte schijfhoren. Deze soorten kunnen op basis van het algemene verspreidingsgebied en het aanwezige habitat niet op voorhand uitgesloten worden. Het plangebied is overigens slechts in geringe mate geschikt voor de heikikker. Tijdens de veldonderzoeken is gebleken dat voornamelijk de watergangen ten zuidwesten van de kassen geschikt zijn voor deze soort, gezien de waterkwaliteit en de aanwezige (onder)water- en oevervegetatie.

Ten slotte is het noemenswaardig dat de te slopen panden ongeschikt zijn als verblijfplaats voor de gierzwaluw. De panden bestaan grotendeels uit hout, en bevatten niet meer dan twee verdiepingen. Door de omstaande bebouwing en vegetatie is er geen sprake van vrije aan- en uitvliegroute. De afwezigheid van gierzwaluwen in en nabij het plangebied tijdens de veldbezoeken voor de overige soorten bevestigt deze conclusie.

Op basis van bovenstaande is vastgesteld dat er nader (soortgericht) onderzoek nodig was naar de volgende soorten en soortgroepen:

- Jaarrond beschermde vogels: huismus, steenuil, buizerd en kerkuil
- Platte schijfhoren
- Amfibieën: poelkikker, heikikker en rugstreeppad
- Vissen: kleine modderkruiper en bittervoorn
- Vleermuizen

Voor alle soorten zijn doelgerichte bezoeken uitgevoerd. Uiteraard is tijdens alle veldbezoeken daar waar mogelijk ook gelet op de aanwezigheid van de andere soorten.

3.2 Methode vogels

3.2.1 Inleiding

Van een aantal vogelsoorten is de vaste verblijfplaats en de directe omgeving beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Hierbij zijn de betreffende soorten ingedeeld in vijf categorieën. Alle categorie 1 tot en met 4 vogels zijn jaarrond beschermd. Van soorten in de categorieën 1 tot en met 4 zijn daarom alle soorten geïnventariseerd die in het plangebied voor (kunnen) komen. Voor categorie 5 geldt dat zij alleen beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In de uitgevoerde toetsing die als basis geldt voor dit nader onderzoek is hierbij aangehouden dat hiervan sprake is indien een categorie 5-vogelsoort op de Rode Lijst is opgenomen. In het plangebied van Haarzicht is nader onderzoek verricht naar de huismus, steenuil, kerkuil en buizerd.

3.2.2 Huismussen

Nader onderzoek naar de huismus bestaat uit vier veldbezoeken conform de soortenstandaard huismus (RVO, 2014). De methode van deze onderzoeken is afgestemd op de soortenstandaard van de huismus, waar onder andere de volgende passages in staan:

- “Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond”
- “De inventarisatie moet tijdens goede omstandigheden: weersomstandigheden, op geluidsluwe momenten, moment op de dag en met een tussenperiode van maximaal 10 dagen”

De veldbezoeken hebben plaatsgevonden op de ochtenden 18 april, 27 mei, 9 juni en 20 juni 2016 onder gunstige weersomstandigheden.

3.2.3 Steenuil

Nader onderzoek naar steenuil bestaat globaal uit meerdere veldbezoeken met interviewrondes en avondbezoeken waarbij gezocht wordt naar de steenuil. De methode van deze onderzoeken is afgestemd op de soortenstandaard van de steenuil, die onder andere de volgende passages bevat (RVO, 2014):

- “Het daadwerkelijke gebruik van de nestplek als nestplaats aangetoond worden van begin februari tot half juli”
- “Ook moet er navraag gedaan zijn bij lokale werkgroepen die zich met steenuilen bezighouden of bewoners”

Het interviewen van de bewoners aan de Thematerweg hebben plaatsgevonden op 1 juni, 14 juni, 7 juli 2016 en 20 juli 2016. Daarbij zijn de bewoners geïnterviewd die wonen tot 500 meter vanaf het plangebied. Dit is op basis van het habitat en het landgebruik de maximale afstand dat een vaste verblijfplaats van een steenuil door het voornemen kan worden aangetast. Tijdens deze bezoeken is navraag gedaan naar aanwezige nestkasten en waarnemingen van steenuilen. Ook is er contact geweest met de steenuilenwerkgroep STONE. Daarnaast zijn tijdens de avondbezoeken op 26 mei, 1 juni, 14 juni, 23 juni, 7 juli en 13 juli 2016 gericht gezocht en geluisterd naar de roep of zichtwaarnemingen van de steenuil.

Op maandag 25 juli 2016 is, met toestemming van de lokale STONE werkgroep, de nestkast geopend aan de Thematerweg 16a. Dit was nodig om te controleren of de kast als vaste verblijfplaats fungeert voor de steenuil.

3.2.4 Kerkuil

Nader onderzoek naar de kerkuil bestaat uit meerdere veldbezoeken met interviewrondes conform de volgende passages van de soortenstandaard van de kerkuil (RVO, 2014):

- Aangenomen kan worden dat er geen broedende kerkuilen in het gebied aanwezig zijn als tijdens drie gerichte veldbezoeken verspreid in de periode van begin 1 februari tot en met 31 augustus geen aanwezigheid kan worden aangetoond
- Ook is navraag gedaan bij STONE, Natuurmonumenten en bewoners naar de aanwezigheid van kerkuilen en nestkasten

De veldbezoeken en interviews van bewoners aan de Thematerweg hebben plaatsgevonden op 1 juni, 14 juni, 7 juli 2016 en 20 juli 2016. Tijdens deze bezoeken is navraag gedaan naar aanwezige nestkasten en waarnemingen van de kerkuil. Daarbij zijn de bewoners geïnterviewd tot 500 meter vanaf het plangebied. Dit is op basis van het habitat en het landgebruik de maximale afstand dat een vaste verblijfplaats van een kerkuil door het voornemen kan worden aangetast. Daarnaast zijn tijdens de avondbezoeken op 26 mei, 1 juni, 14 juni, 23 juni, 7 juli en 13 juli 2016 gericht gezocht en geluisterd naar de roep of zichtwaarnemingen van de kerkuil.

3.2.5 Buizerd

Tijdens het oriënterend veldbezoek door de ter zake kundige van Tauw op 18 april 2016 is het plangebied en haar omgeving onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Omdat het blad aan de bomen nog nauwelijks ontwikkeld was, waren nesten goed te zien. Alleen in het Bosje van Goes is één nest van een jaarrond beschermde soort gevonden. Deze bleek op dat moment (en tijdens de latere veldbezoeken) in gebruik als broedlocatie van de buizerd (zie paragraaf 4.1.3). Overige nesten die kunnen fungeren als vaste rust- en verblijfplaats van vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4 van de Flora- en faunawet zijn niet aangetroffen in en/of nabij het plangebied. Een nader onderzoek naar deze beschermde soorten was (later in het broedseizoen) daarom niet nodig. Tijdens de overige veldbezoeken zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een vaste verblijfplaats van andere vogelsoorten in of nabij het plangebied.

Wel is nader onderzoek nodig in de vorm van een omgevingscheck voor de buizerd. Dit is nodig om te bepalen of er in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden voor de buizerd aanwezig zijn (RVO, 2014). Hiertoe is in een straal van twee kilometer rondom het nest gezocht naar alternatieve locaties voor de buizerd. Deze locaties kunnen bestaan uit nesten van kraaiachtigen die overgenomen kunnen worden door de buizerd, of bosschages nabij geschikt leefgebied waar de buizerd zelf een nest kan bouwen. Deze omgevingscheck heeft plaatsgevonden op 15 juni 2016 door een ter zake kundige van Tauw.

3.3 Methode platte schijfhoren

De platte schijfhoren is geïnventariseerd door het nemen van monsters in de watergang. Onze aanpak bestaat uit drie stappen. Daarbij wordt zo efficiënt mogelijk tot een gedegen

eindresultaten gekomen. Deze methode is afgeleid van de methode voor onderzoek naar de platte schijfhoren zoals beschreven in 'Handleiding Slakken van de Habitatrichtlijn Waarnemen' van de Stichting EIS:

1. Bepaling in het veld van het geschikte en aantal monsterpunten in de watergang
2. Nemen van monsters. De bemonstering vindt plaats in een representatief aantal watergangen per categorie. De periode hiervoor is juni tot en met augustus
3. Determinatie monsters in het laboratorium

De inventarisatie is door één deskundige ecooloog gedurende een hele dag uitgevoerd op 9 juni 2016. In totaal is op ruim twintig plekken een monster genomen. Deze monsters zijn ter plekke onderzocht op de aanwezigheid van de platte schijfhoren.

3.4 Amfibieën: rugstreepad, heikikker en poelkikker

3.4.1 Methode onderzoek

Het nader onderzoek naar de strikt beschermde amfibieënsoorten rugstreepad, poelkikker en heikikker is uitgevoerd conform de methoden zoals beschreven in de documenten 'Soortenstandaard rugstreepad, *Bufo calamita*' (december 2014), 'Soortenstandaard poelkikker, *Rana lessonae*' (december, 2014) en 'Soortenstandaard heikikker, *Rana arvalis*' (december 2014).

Het onderzoek naar de rugstreepad is uitgevoerd volgens de kwantitatieve methode (RVO, 2014). Daarbij is het plangebied tijdens het voortplantingsseizoen na zonsondergang door middel van luitsterrondes (in mei, juni en juli) en het bemonsteren van watergangen (vooral in juli) onderzocht op de aanwezigheid van de rugstreepad. Aanvullend is ook de kwalitatieve methode toegepast, aangezien het plangebied voor het onderzoek naar de heikikker meerdere malen is onderzocht door middel van het lopen van transecten in het plangebied. Voor een nadere beschrijving van de onderzoeksmethodes wordt verwezen naar de 'Soortenstandaard rugstreepad, *Bufo calamita*' (december 2014).

Het onderzoek naar de poelkikker is ook uitgevoerd volgens de kwantitatieve methode (RVO, 2014). Daarbij is het plangebied tijdens het voortplantingsseizoen van de poelkikker door middel van luitsterrondes (tweemaal in mei en juni) na zonsondergang onderzocht op de aanwezigheid van deze soort. Voor een nadere beschrijving van de onderzoeksmethodes wordt verwezen naar de 'Soortenstandaard poelkikker, *Rana lessonae*' (december, 2014).

Het plangebied bevindt zich in het veenweide gebied ten westen van Utrecht. Op basis van de 'Soortenstandaard heikikker, *Rana arvalis*' (december 2014) en de ervaringen van de ter zaken kundige van Tauw is het onderzoek naar deze soort daarom volgens de kwalitatieve methoden uitgevoerd. De jonge heikkikkers zijn vanaf (eind) juni en juli vaak massaal te vinden op de oevers

van de voortplantingswateren (RVO, 2014). Volwassen heikikkers zijn echter lastiger te vinden. Het meest effectief is om te zoeken op vochtige plekken tijdens een nattere periode na een langdurig droge periode. Bij deze methode is het plangebied op vijf avonden na zonsondergang gedurende 4 uur (ongeacht de grootte van het plangebied) intensief onderzocht naar heikikker door het lopen van transecten langs de geschikte oevers in het plangebied, onder vochtige omstandigheden. De ter zake kundige heeft hierbij te voet het plangebied doorkruist en de amfibieën die aangetroffen werden, op soort gedetermineerd. Ook stenen, takkenbossen en andere potentiële schuillocaties zijn bij dit arbeidsintensieve onderzoek geïnspecteerd op de aanwezigheid van deze soorten.

3.4.2 Datums en weersomstandigheden amfibieënonderzoek

De dagen waarop deze bezoeken zijn uitgevoerd, zijn hieronder weergegeven. De avonden waarop het onderzoek is uitgevoerd zijn door de ter zake kundige geschikt bevonden voor onderzoek naar de heikikker, poelkikker en de rugstreepad.

Rugstreepad:

- 26 mei 2016: droog, weinig wind, circa 14 graden Celsius
- 9 juni 2016: af en toe lichte regen, weinig wind, circa 20 graden Celsius
- 5 juli 2016: droog, weinig wind, circa 15 graden Celsius

Poelkikker

- 26 mei 2016: droog, weinig wind, circa 14 graden Celsius
- 9 juni 2016: af en toe lichte regen, weinig wind, circa 20 graden Celsius

Heikikker:

- 9 juni 2016: droog, weinig wind, circa 12 graden Celsius:
 - Het hoogstaande gras in het plangebied was bijzonder nat als gevolg van heftige regenval de dagen ervoor
- 23 juni 2016: lichte regen, weinig wind, circa 20 graden Celsius
- 5 juli 2016: droog, weinig wind, circa 15 graden Celsius:
 - Het hoogstaande gras in het plangebied was bijzonder nat als gevolg van heftige regenval overdag
- 7 juli 2016: droog, wind, circa 20 graden Celsius:
 - Het bodem in het plangebied was nog nat als gevolg van heftige regenval de dagen ervoor
- 12 juli 2016: regenachtig, weinig wind, circa 16 graden Celsius

In bovenstaande opsommingen gaat het om de veldbezoeken waarbij specifiek naar de betreffende soort gezocht is. Uiteraard is tijdens al deze veldbezoeken ook gelet op de

aanwezigheid van de andere soorten, en andere (strikt) beschermde amfibieënsoorten in het bijzonder.

3.5 Methode vissen

De visseninventarisatie richt zich op het voorkomen van de kleine modderkruiper en bittervoorn. Op grond van de soortenstandaards van RVO voor deze soorten geldt het volgende:

“Een steekproefsgewijze bemonstering op locaties met geschikt habitat in de meest kansrijke periode (april tot juni) is voldoende om de aanwezigheid van deze drie soorten aan te tonen. Eén veldbezoek is dan ook voldoende om aan- of afwezigheid met voldoende zekerheid in beeld te brengen.”

In het kader van veiligheid is het onderzoek uitgevoerd door twee gekwalificeerde beroepsvissers op 18 juni 2016. Het visonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van elektrovisserij.

3.6 Methode vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol van Netwerk Groene Bureaus uit 2013, en elke veldbezoek is uitgevoerd door twee deskundigen vanwege de grootte van het plangebied en omwille van de veiligheid.

De bezoeken hebben plaatsgevonden op de volgende dagen en onder de volgende omstandigheden:

- 1 juni 2016: focus op zomer- en paarverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden:
 - Periode en omstandigheden: 21.15 tot 23.15, circa 20 graden Celsius, droog, lichte wind
- 4 juli 2016: focus op zomer- en paarverblijfplaatsen:
 - Periode en omstandigheden: 03.15 tot 05.15, circa 14 graden Celsius, droog, weinig wind, veel nevel over de weilanden
- 20 juli 2016:
 - Periode en omstandigheden: 21:30 tot 00:00, circa 20 graden Celsius, droog, windstil

4 Resultaten en interpretatie

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het nader onderzoek weergegeven en de interpretatie ervan. Mocht het nodig zijn om een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te vragen dan wordt dat hier ook vermeld.

4.1 Resultaten vogels

4.1.1 Huismus

Tijdens de veldbezoeken zijn geen huismussen waargenomen in (de gebouwen) of nabij het plangebied. Wel zijn broedende huismussen aangetroffen op het terrein van Thematerweg 16. Deze maken geen gebruik van het plangebied, waardoor het plangebied geen beschermde functies bevat voor de huismus. Een ontheffing voor deze soort is bij het voornemen niet nodig.

4.1.2 Kerkuil

Tijdens de veldbezoeken zijn geen kerkuilen waargenomen in (de gebouwen) of nabij het plangebied. Ook bij de geraadpleegde natuurorganisaties en de bewoners zijn geen kerkuil(kast)en bekend in en/of nabij het plangebied. Het voorkomen van deze soort is daarom uitgesloten. Het plangebied heeft daarom geen beschermde functies voor de kerkuil. Een ontheffing voor deze soort is bij het voornemen niet nodig.

Tijdens de veldbezoeken in de schemer en nacht op 5 en 20 juli 2016 is de roep van de bosuil gehoord door ter zake kundige. Deze roepen waren afkomstig vanuit het Bosje van Goes, maar de bosuil werd ook eenmalig in het westelijke deel van het plangebied gehoord. Aangenomen wordt dat de bosuil een vaste verblijfplaats heeft in het Bosje van Goes, net zoals in 2013 (zie bijlage 2, Grontmij, 2014). De bosuil is een categorie 5 soort. Nesten van deze soort genieten alleen jaarronde bescherming wanneer zwaarwegende feite of ecologische omstandigheden dat verantwoorden. Voor de bosuil geldt die situatie niet, omdat de soort niet opgenomen is op de Rode lijst en/of geen negatieve trend heeft qua aantalsontwikkeling gedurende de afgelopen 10 jaar (SOVON, 2016). Bovendien blijft het Bosje van Goes behouden bij de werkzaamheden, en blijft voldoende leefgebied tijdens en na de werkzaamheden ten westen van het Bosje van Goes en het plangebied behouden.

4.1.3 Steenuil

Tijdens de veldbezoeken zijn geen steenuilen waargenomen in (de nestkasten) of nabij het plangebied. Uit de bewonersinterviews en uit de gesprekken met STONE bleek dat nabij het plangebied steenuilkasten aanwezig zijn (zie figuur 4.2). Deze kasten hangen sinds de winter van 2014 bij de bewoners in tuinen, schuren en fruitboomgaardjes.

Gebleken is dat nabij het plangebied vier nestkasten aanwezig zijn (zie figuur 4.2). Alleen bij de nestkast in de fruitboom in de tuin aan de Thematerweg 16a werden enkele braakballen onder en op de intreedplank van de nestkast gevonden bij de veldbezoeken op 1 juni en 25 juli (zie figuur 4.1). Bij STONE is het gebruik van deze kast door de steenuil niet bekend. De bewoners van de woning bij deze kast geven aan enige tijd geleden “wel eens een kleine uil” hebben gezien aldaar. Ook de bewoners van Thematerweg 9 geven aan in het verleden wel eens geluiden te hebben gehoord die van de steenuil zouden kunnen zijn.

Bij het openen van deze kast op 25 juli 2016 is geen enkel spoor van gebruik van de binnenzijde van de kast vastgesteld. Omdat tijdens de avondbezoeken geen enkele waarneming van de steenuil gedaan is in het plangebied en/of nabij de nestkast(en), wordt het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen uitgesloten in en nabij het plangebied. De steenuil is wel incidenteel aanwezig (geweest) ten noorden van het plangebied, gezien de braakballen bij de kast aan de Thematerweg 16a en waarnemingen van bewoners. Niet kan worden uitgesloten dat het plangebied ook sporadisch bezocht wordt door deze steenuil tijdens de jacht.

Van de overige kasten is door bewoners gemeld dat deze niet in gebruik zijn door steenuilen. Deze kasten zijn onderzocht door de ter zake kundige op sporen van de steenuil. Deze zijn niet aangetroffen, waarmee uitgesloten wordt dat deze een functie hebben voor steenuilen.

Figuur 4.1 Nestkast in fruitboom bij Thematerweg 16a (links) en braakballen die daaronder gevonden werden (rechts)

Leefgebied van de steenuil is uitsluitend beschermd onder de Flora- en faunawet wanneer het onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van een vaste verblijfplaats (RVO, 2014). Omdat een vaste verblijfplaats van de steenuil op basis van de onderzoeken afwezig is in en nabij het plangebied, wordt uitgesloten dat het plangebied een beschermde functie heeft als functioneel leefgebied voor de steenuil. Ondanks dat het voornemen niet leidt tot een aantasting van de functionele leefomgeving, kan ten overvloede gemeld worden dat de steenuil voldoende geschikt jachtgebied heeft ten noorden van de nestkast heeft.

Figuur 4.2 Locatie en bezetting van de aanwezige steenuilkasten.

4.1.4 Buizerd

Op maandag 18 april 2016 heeft een ter zake kundige van Tauw de bomen in en nabij het plangebied geïnterviewd op nesten die geschikt zijn voor soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 1 tot en met 4 van de Flora- en faunawet). Alleen in het noorden van het Bosje van Goes (gelegen in het zuidelijk deel van het plangebied) is een nest aangetroffen dat aan deze eis voldoet. Tijdens het veldbezoek van 18 april 2016 is vastgesteld dat het nest in gebruik is als broedlocatie van de buizerd (zie figuur 4.3). Dit nest is daarom jaarrond beschermd onder de Flora- en faunawet. Overige nesten die geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor vogels zijn niet in en/of nabij het plangebied waargenomen.

Figuur 4.3 Het aanwezige buizerdnest in het Bosje van Goes en het zoekgebied van de omgevingscheck.

Omdat in de nieuwe situatie, na oplevering van woonwijk Haarzicht, er permanente verstoring plaatsvindt binnen 75 meter van het door de buizerds bezette nest is een omgevingscheck gedaan.

Binnen een straal van twee kilometer is gecontroleerd of alternatieve nestplaatsen aanwezig zijn, of er territoria van andere buizerds aanwezig nabij die nesten, en of geschikte bosschages aanwezig zijn om naar uit te wijken. Dit onderzoek is noodzakelijk voor een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet (RVO, 2014). Verdere informatie over de ontheffing en de te treffen maatregelen is te vinden in het mitigatieplan.

Op 15 juni 2016 heeft de omgevingscheck plaatsgevonden. Alle geschikte bomen, houtopstanden en bosschages in een straal van twee kilometer rond het nest zijn hierbij onderzocht. Het terrein van de golfbaan ten westen van het plangebied is vanaf de buitenrand geïnspecteerd omdat de golfbaan geen betredingstoestemming wilde verlenen voor de ter zake kundige. Het terrein van Kasteel de Haar was wel toegankelijk. De resultaten van de omgevingscheck zijn weergegeven in figuur 4.4.

Op het terrein van kasteel de Haar zijn meerdere geschikte nesten aangetroffen die ten tijde van de omgevingscheck niet in gebruik waren. Ook zijn er op het terrein van het kasteel meerdere buizerds en andere roofvogels waargenomen. De geschikte nesten bevinden zich mogelijk binnen de territoria van deze buizerds en andere roofvogels. Er zijn echter andere geschikte gebieden aanwezig in een straal van twee kilometer.

Figuur 4.4 Resultaten van de omgevingscheck buizerd

4.2 Resultaten ongewervelden

Er zijn geen exemplaren van de strikt beschermde soort platte schijfhoren aangetroffen. Met betrekking tot de platte schijfhoren is een ontheffing van de Flora- en faunawet daarom niet nodig.

4.3 Resultaten amfibieën

4.3.1 Poelkikker & heikikker

Tijdens de veldbezoeken zijn geen poelkikkers en/of heikikker waargenomen in het plangebied. Wel zijn er meerdere bruine kikkers, meerkikkers en bastaardkikkers gezien en gehoord. Voor het voornemen is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig met betrekking tot de poelkikker en heikikker.

4.3.2 Rugstreepad

Tijdens de veldbezoeken zijn op diverse locaties rugstreepadden waargenomen, zowel op zicht als op gehoor (zie figuur 4.6). Zowel kooractiviteit van groepen rugstreepadden als individuele exemplaren zijn waargenomen. De locaties en aantallen zijn in figuur 4.5 weergegeven.

Figuur 4.5 Locaties en aantallen van de waargenomen rugstreepadden in het plangebied.

In totaal zijn 37 tot 47 rugstreepadden waargenomen in het plangebied (zie figuur 4.5). Deze maken gebruik van watergangen met een totale lengte van 183 meter als permanent leefgebied. De rugstreepad is een tabel 3-soort. Een ontheffing voor de rugstreepad in het kader van de Flora- en faunawet dient te worden aangevraagd voor de realisatie van de woonwijk waarbij het leefgebied vernietigd wordt. Verdere informatie over de ontheffing en de te treffen maatregelen is te vinden in het mitigatieplan.

Buiten het plangebied, en vooral ten noorden en zuiden, zijn massale koorroepen waargenomen. Gezien het pionierskarakter van de rugstreepad dient hiermee rekening gehouden te worden tijdens de werkzaamheden. Deze exemplaren dienen geweerd te worden van het plangebied. Voor het weren van rugstreepadden uit het plangebied is geen ontheffing nodig. Verdere informatie over deze maatregelen is te vinden in het mitigatieplan.

Figuur 4.6 Watergang waarin roepende rugstreepadden werden waargenomen (links), en een exemplaar van de rugstreepad (rechts)

4.4 Resultaten vissen

Tijdens het visserijonderzoek op 18 juni 2016 zijn de watergangen in het plangebied bevestigd met een draagbaar elektroapparaat (zie figuur 4.7). Er zijn op meerdere locaties beschermde vissoorten gevangen. Het gaat om circa 50 exemplaren kleine modderkruiper en circa 50 exemplaren bittervoorn. Deze maken gebruik van watergangen met een lengte van in totaal 1510 meter als leefgebied.

Daarnaast zijn in het plangebied de volgende vissoorten gevangen: alver, blankvoorn, baars, brasem, driedoornige stekelbaars, kolblei, zeelt, snoek, zwartbekgrondel. In figuur 4.8 zijn de watergangen weergegeven waar de kleine modderkruiper en bittervoorn voorkomen.

Bittervoorn en kleine modderkruiper zijn (strikt) beschermd onder de Flora- en faunawet. Het leefgebied van beide soorten wordt tijdens de werkzaamheden vernietigd. In de nieuwe situatie worden nieuwe watergangen gerealiseerd.

Voor het vernietigen van het leefgebied van beide vissoorten dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Verdere informatie over de ontheffing en de te treffen maatregelen is te vinden in het mitigatieplan.

Figuur 4.7 Visonderzoek in uitvoering in het plangebied

Figuur 4.8 Locatie van de watergangen met bittervoorn en/of kleine modderkruiper binnen de vergraven watergangen/oevers

4.5 Resultaten vleermuizen

In het plangebied zijn verschillende vleermuissoorten waargenomen: rosse vleermuis, laatvlieger, gewone dwergvleermuis en watervleermuis. In figuur 4.9 zijn de belangrijkste waarnemingen samengevat. Geconstateerd wordt dat het plangebied geen essentiële functies vervult voor vleermuizen.

Figuur 4.9 Functies en waarnemingen van het vleermuizenonderzoek. Uitleg van de afkortingen: **pp** = gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), **es** = laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), **md** = watervleermuis (*Myotis daubentonii*), **nn** = rosse dwergvleermuis (*Nyctalus noctula*)

Verblijfplaatsen

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Verblijfplaatsen bevinden zich mogelijk in de nabijgelegen woonwijk in Vleuten of in de woningen in/nabij Haarzuilens.

Vliegroutes

De watergangen in het plangebied lopen noord-zuid georiënteerd en worden incidenteel gebruikt als vliegroutes (zie figuur 4.9). Tijdens de veldbezoeken werden af en toe enkele overvliegende individuele vleermuizen waargenomen. Gezien de geringe aantallen vleermuizen op deze vliegroutes en de incidentele mate van gebruik, wordt hier niet gesproken over vliegroutes die essentieel zijn voor het fungeren van vaste verblijfplaats. Deze routes genieten zodoende geen bescherming onder de Flora- en faunawet.

Foerageergebieden

De randen van het plangebied waar bomen staan worden gebruikt door kleine aantallen vleermuizen gebruikt als foerageergebied. Tevens wordt de noordelijke rand van het plangebied, de Thematerweg, gebruikt als foerageergebied. Ook hier gaat het om kleine aantallen. Gezien de geringe aantallen vleermuizen bij deze foerageergebieden en het incidentele gebruik, wordt hier niet gesproken over foerageergebieden die essentieel zijn voor het fungeren van vaste verblijfplaatsen. Deze gebieden genieten zodoende geen bescherming onder de Flora- en faunawet.

Noemenswaardig is de relatief hoge activiteit van de gewone dwergvleermuis en watervleermuis tijdens het veldbezoek op 20 juli 2016 in het noordoosten van het plangebied. Hier foerageerden naar schatting zo'n 15-20 gewone dwergvleermuis en enkele watervleermuizen boven het noordelijke deel van de watergang. Deze watergang ligt onbeschut in het plangebied. Aangenomen wordt dat door de windstille en zeer warme omstandigheden op 20 juli 2016 deze locatie zeer geschikt was als foerageergebied door de grote aanwezigheid van insecten. Omdat deze omstandigheden redelijk uniek zijn, wordt deze foerageerlocatie niet tot een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van deze soorten kan worden gerekend.

Effectbeoordeling

Het plangebied kent geen essentiële functies voor vleermuizen. De huidige watergangen komen in de nieuwe situatie weliswaar te vervallen, maar dit leidt niet tot overtreding van de Flora- en faunawet met betrekking tot vleermuizen.

Bovendien worden in de nieuwe situatie alternatieve vliegroutes zoals bomenrijen en watergangen in het plangebied gerealiseerd of behouden (zoals de bomenrij op de westgrens) (zie figuur 1.1). Hiermee kunnen vleermuizen ook in de toekomstige situatie het plangebied in meerdere richtingen doorkruisen. Doordat Haarzicht gefaseerd gerealiseerd wordt zijn gedurende de hele realisatie mogelijkheden aanwezig om het plangebied te passeren.

Bovenstaande geldt in het bijzonder voor de foeragerende gewone dwergvleermuizen en watervleermuizen in het noordoosten van het plangebied. In de toekomstige situatie voldoende alternatief leefgebied in de vorm van watergangen wordt gerealiseerd in het westen van het

plangebied. Dit gebied behoudt het karakter van een veenweidegebied, en wordt niet bebouwd en/of voorzien van openbare verlichting. Een negatief effect is zodoende ook tijdens windstille avonden op voorhand uitgesloten.

Wel dient in de nieuwe situatie er voor gezorgd te worden dat het bosje van Goes niet beschadigd wordt door verlichting vanuit de woningen en tuinen in de omgeving. Verdere informatie over deze maatregelen is te vinden in het mitigatieplan.

4.6 Conclusies nader onderzoek

Uit de resultaten zijn de volgende conclusies te destilleren:

- Er is een broedend **buizerdpaar** aanwezig vlak naast het plangebied. Het nest van dit buizerdpaar is jaarrond beschermd. De realisatie van woonwijk Haarzicht zorgt voor permanente verstoring van dit buizerdpaar. Er is daarom een ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet. De omgeving van het plangebied is gecontroleerd op alternatieve uitwijkmogelijkheden. Deze zijn aanwezig. Voor mitigerende maatregelen wordt verwezen naar het mitigatieplan
- De **rugstreeppad** is op diverse plaatsen aanwezig in het plangebied. Ook voor deze beschermde soort (tabel 3-soort) is een ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet. Bij de realisatie van Haarzicht dient voldoende geschikt leefgebied (in de vorm van water/oever) worden teruggebracht. Voor de invulling van de mitigerende maatregelen wordt verwezen naar het mitigatieplan
- In het plangebied zijn de (strikt) beschermde **bittervoorn** en **kleine modderkruiper** aangetroffen. Beide vissoorten zijn beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het vernietigen van de huidige watergangen is daarom een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd. In de nieuwe situatie dienen voldoende geschikte watergangen te worden teruggebracht en tijdens de werkzaamheden en het dempen van de huidige watergangen dienen de reeds aanwezige vissen te worden afgevangen. Voor de invulling van de mitigerende maatregelen wordt verwezen naar het mitigatieplan
- De **zorgplicht** van de Flora- en faunawet geldt altijd voor alle plant- en diersoorten, ook als deze niet beschermd zijn, en houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten
- Het plangebied is geschikt voor **algemene broedvogels**. De werkzaamheden dienen daarom buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Deze loopt globaal van maart tot augustus. Ook buiten deze periode kunnen vogels tot broeden komen, en zijn broedgevallen beschermd. Wanneer de werkzaamheden alsnog in de broedperiode moeten plaats vinden, zijn broedvogelwerende maatregelen nodig om te voorkomen dat vogels tot broeden komen in en nabij het plangebied. Deze maatregelen dienen ruim voor het broedseizoen te worden opgestart (te starten in februari). Dit kan door de vegetatie van het plangebied zo kort mogelijk te houden door regelmatig te maaien. De werkzaamheden dienen in dat geval uitgevoerd te worden onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van algemene broedvogels

- Er zijn **enkele soorten vleermuizen** aanwezig in het plangebied. Het plangebied heeft echter geen essentiële functies voor vleermuizen die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet. Er zijn geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en faunawet. Wel zijn mitigerende maatregelen om te voorkomen dat het Bosje van Goes beschadigd wordt door verlichting
- De **steenuil** is sporadisch aanwezig nabij het plangebied, maar het plangebied en haar omgeving vervullen geen functies voor de steenuil die onder de Flora- en faunawet beschermd zijn:
 - Het plangebied zal in de periode voorafgaande aan het broedseizoen van 2017 ongeschikt worden gemaakt voor algemene broedvogels door de vegetatie in het plangebied (inclusief de taluds naar de watergangen) kort te houden door deze regelmatig te maaien vanaf de maand februari
 - Op deze manier wordt het plangebied ongeschikt gemaakt als jachtgebied voor de steenuil. Ondanks dat het voornemen niet leidt tot een aantasting van de functionele leefomgeving, kan ten overvloede gemeld worden dat de steenuil voldoende geschikt jachtgebied heeft ten noorden van de nestkast (zie paragraaf 4.1.3)
- Nader onderzoek heeft uitgewezen dat er in en nabij het plangebied huismussen, kerkuil, platte schijfhorens, heikickers en poelkickers aanwezig zijn

5 Literatuur

Grontmij Nederland B.V., 2014. Natuuronderzoek Haarzicht. Natuuronderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur. Kenmerk 500/315908/HJAB, revisie 01

Grontmij Nederland BV., 2012 Quick-scan natuur Vleuten Definitief. Kenmerk 500/315908/SWABHJ, revisie C1

Netwerk Groene Bureaus, 2013. Vleermuisprotocol

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard buizerd. Ministerie van Economische Zaken

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard heikikker. Ministerie van Economische Zaken

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard huismus. Ministerie van Economische Zaken

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard poelkikker. Ministerie van Economische Zaken

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard rugstreeppad. Ministerie van Economische Zaken

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard steenuil. Ministerie van Economische Zaken

Stichting EIS, 2009. Handleiding Slakken van de habitatrichtlijn waarnemen

Tauw, 2016. Notitie Actualisatie natuuronderzoeken Haarzicht.
Kenmerk N007-1237529VJW-nnc-V01-NL

Bijlage

1

Quick-scan natuur Vleuten (Grontmij, 2012)

Quick-scan natuur Haarzicht

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Definitief

Groep Haarzicht

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 31 oktober 2012

Verantwoording

Titel : Quick-scan natuur Haarzicht

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Projectnummer : 315908

Referentienummer : 500/315908/SWABHJ

Revisie : D1

Datum : 31 oktober 2012

Auteur(s) : A. M. Bucholc, S. C. Wessels - de Wit

E-mail adres : agnieszka.bucholc@grontmij.nl

Gecontroleerd door : C.J Jaspers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : L. Vranken

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 30 634 47 00
F +31 30 637 94 15
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Plangebied	4
1.3	Projectomschrijving	5
2	Toetsingskader	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	De Natuurbeschermingswet.....	7
2.3	Flora- en faunawet	7
2.4	Ecologische Hoofdstructuur	9
2.4.1	Algemeen	9
2.4.2	Rode en Oranje lijsten	9
3	Resultaten quick-scan.....	11
3.1	Inventarisatie.....	11
3.2	Beschrijving plangebied	11
3.3	Mogelijke effecten van de ingreep	13
3.4	Natuurbeschermingswet	14
3.5	Soortbescherming	14
3.5.1	Flora	14
3.5.2	Zoogdieren	15
3.5.3	Vogels	16
3.5.4	Vissen	17
3.5.5	Amfibieën	19
3.5.6	Reptielen	19
3.5.7	Ongewervelden	20
3.5.8	Samenvatting en conclusie	20
3.6	Ecologische Hoofdstructuur	21
4	Conclusies & aanbevelingen.....	22
4.1	Natuurbeschermingswet	22
4.2	Flora- en faunawet	22
4.2.1	Flora	22
4.2.2	Zoogdieren	22
4.2.3	Vogels	22
4.2.4	Vissen	23
4.2.5	Amfibieën	23
4.2.6	Reptielen	23
4.2.7	Ongewervelden	23
4.3	Ecologische Hoofdstructuur	23
4.4	Mitigerende maatregelen en aanbevelingen.....	23
4.5	Samenvatting	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In het plangebied Haarzicht, gelegen ten noordoosten van Vleuten, worden ca 550 huizen en voorzieningen gebouwd. In het plangebied en/of de directe omgeving komen mogelijk beschermde soorten en/of gebieden voor. Grontmij is daarom gevraagd een quick-scan natuur uit te voeren om de consequenties met betrekking tot beschermde natuurwaarden in kaart te brengen.

In deze quick-scan natuur wordt, op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een beoordeling gemaakt van de actuele en potentiële natuurwaarden in het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. De quick-scan geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora & faunawet (Ff-wet), een Natuurbeschermingswet vergunning, Nee-tenzij toets EHS dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties en/of effectbeoordelingen. De quick-scan vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

1.2 Plangebied

Het plangebied is gelegen ter noordoosten van Vleuten (zie figuur 1). Het bestaat voornamelijk uit agrarische, soortenarme graslanden. In het gebied is een aantal, met elkaar verbonden sloten aanwezig. Het betreft met name ondiepe watergangen met beperkte watervegetatie. In het gebied bevindt zich ook een verlaten kas, een daarbij behorend gebouw (beide in het westelijke gedeelte van het plangebied). Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich nog een aantal gebouwen, die voor het grootste deel behouden zullen worden. In het zuidelijke deel bevindt zich het "Bosje van Goes", dat eveneens behouden blijft. Verder is in het plangebied een beperkt aantal plekken met ruigte en/of bomen(rijen) aanwezig.

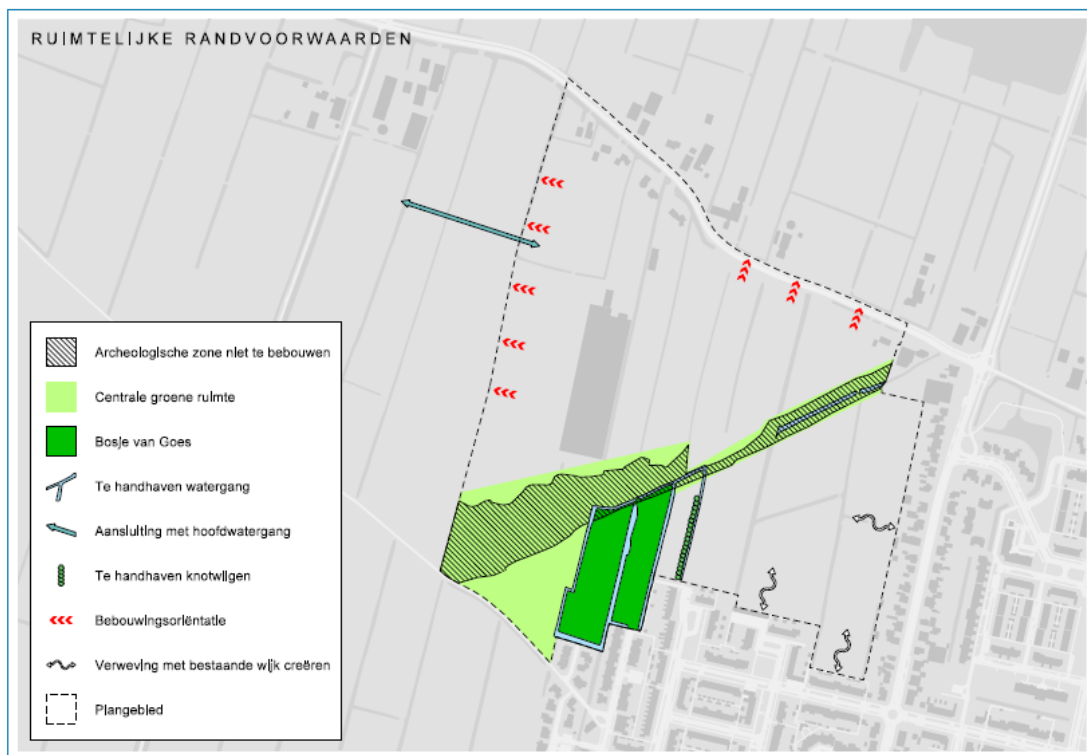

Figuur 1. Het plangebied met deelgebieden. De gearceerde delen van het plangebied blijven behouden.

1.3 Projectomschrijving

Het project omvat de volgende werkzaamheden:

- In het plangebied zullen ca. 550 huizen met voorzieningen gebouwd worden. In dat kader zullen er grondwerkzaamheden plaats vinden, een deel van de sloten zal gedempt worden en er zullen nieuwe watergangen gegraven worden. Een in het plangebied aanwezig verlaten kas en daarbij behorend gebouw en overige gebouwen zullen gesloopt worden. De aanwezige bomen zullen mogelijk gekapt worden, voor zover ze niet in te passen zijn in de stedenbouwkundige opzet.
- Het 'Bosje van Goes' gelegen in zuidelijke deel van het plangebied en het grootste deel van de bebouwing gelegen in het noordelijke deel van het plangebied worden behouden. De te behouden elementen zijn in figuur 1 en 2 weergegeven (gearceerde delen van het plangebied)
- Een deel van het plangebied wordt als "Archeologisch Park" ingericht (zie figuur 2). Hier zal in grootste deel niet gebouwd worden. Wel worden hier mogelijk verhardingen, water en groenvoorzieningen aangebracht.

Figuur 2 Ruimtelijke randvoorwaarden Ontwikkelingsvisie Haarzicht (versie voor vaststelling in de raad, 29 november 2012).

2 Toetsingskader

2.1 Inleiding

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de Nb-wet en de Ff-wet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten. In de voorliggende quick-scan natuur komen de volgende beschermingskaders aan bod:

- De Natuurbeschermingswet;
- De Flora- en faunawet;
- De bescherming van de EHS.

2.2 De Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Projecten die een negatieve invloed hebben op deze gebieden mogen niet uitgevoerd worden zonder vergunning.

In de quick-scan wordt inzichtelijk gemaakt of er in de omgeving van de het plangebied wettelijk beschermde gebieden aanwezig zijn en of een negatieve invloed hierop door het plan al dan niet is uit te sluiten. Als uit de quick-scan blijkt dat negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dan zal de vervolgstap het uitvoeren van een eventueel aanvullende oriënterende fase (voortoets) zijn. In de quick scan/voortoets moet duidelijk worden of er een verslechteringstoets of een passende beoordeling opgesteld moet worden. Het uitvoeren van een verslechteringstoets is noodzakelijk bij negatieve effecten die met zekerheid niet significant zijn, het uitvoeren van een passende beoordeling bij negatieve effecten die (mogelijk) significant zijn.

2.3 Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de oude Natuurbeschermingswet 1968. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EL&I. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.

In de quick-scan wordt getoetst welke verbodsbepalingen overtreden kunnen worden bij de uitvoering van het plan. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd te worden en of volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt moeten worden.

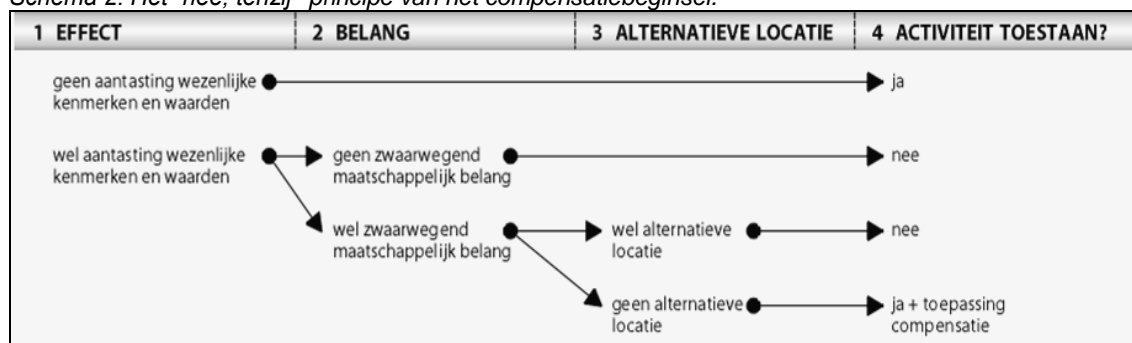
2.4 Ecologische Hoofdstructuur

2.4.1 Algemeen

De doelen en bescherming van de EHS is op landelijk niveau beleidsmatig vastgelegd in de Nota Ruimte. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheersgebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (WRO) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan. De Ecologische Hoofdstructuur voor de provincie Utrecht is vastgelegd in de Provinciale ruimtelijke structuurvisie.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. De quick-scan geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’.

Schema 2: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

2.4.2 Rode en Oranje lijsten

Op grond van het Besluit houdende vaststelling van Rode lijsten flora en fauna (minister van LNV, 2004) zijn de verdwenen, ernstig bedreigde, bedreigde, kwetsbare en gevoelige dier- en plantensoorten opgenomen in een nationale Rode lijst. Aan deze soorten moet volgens het besluit bijzondere aandacht worden besteed voor wat betreft de instandhouding. De Rode lijst geeft de soorten van de lijst dus geen afzonderlijke juridische beschermingsstatus, maar geeft wel aan dat er in het (soorten)beleid rekening gehouden moet worden met de instandhouding van de betreffende soorten. Naast de Rode lijst hanteert de provincie Utrecht een eigen ‘Oranje lijsten’ waarop provinciale aandachtssorten staan. Deze Oranje lijst heeft binnen de provincie een vergelijkbare functie als de landelijke Rode lijst.

De provincie Utrecht heeft provinciaal beleid gericht op de bescherming van Rode en Oranje lijst soorten binnen de EHS. De aanwezigheid van Rode en Oranje lijst soorten binnen de EHS geeft echter een bijzondere waarde aan deze gebieden. Aantasting van leefgebieden waar deze soorten voorkomen ziet de provincie daarom als significante aantasting van de EHS

Coalitie biodiversiteit 2010

Natuur staat op veel plaatsen in Nederland en ook elders onder druk. Door het intensieve gebruik van onze omgeving verdwijnen steeds meer soorten. Maar een gezond ecosysteem wordt juist gekenmerkt door een hoge biodiversiteit. Deze rijkdom aan soorten is voor mensen van groot belang. Grontmij levert een bijdrage aan het behoud van soortenrijkdom en maakt deel uit van de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Natuur komt niet alleen voor in natuurgebieden, maar grote diversiteit wordt ook vaak aangetroffen in tuinen, parken en bouwterreinen! Om de natuurwaarden te behouden en te versterken hebben het rijk en provincies herstelopgaven geformuleerd. Het voornemen is om de achteruitgang van de biodiversiteit in 2010 stop te zetten. Hiertoe heeft de Coalitie Biodiversiteit 2010 het Verdrag van Amersfoort ondertekend. De coalitie bestaat uit provincies, gemeenten, NGO's en bedrijven. Grontmij Nederland BV tekenende in november 2009 als eerste advies- en ingenieursbureau het Verdrag van Amersfoort en behoort tot de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Door het Verdrag te ondertekenen geeft de ondertekenaar aan zich actief te zullen inspannen om de biodiversiteit te verhogen. Grontmij neemt dan ook graag het initiatief binnen projecten om zoveel mogelijk aan de biodiversiteit bij te dragen. Hierbij kunt u denken aan het opzetten van ecologische knelpuntenanalyses, het adopteren van een voor de gemeente karakteristieke plant- of diersoort en natuurbeheerplannen voor parken en bedrijfsterreinen. Deze projecten richten zich niet alleen op natuurgebieden maar ook op binnenstedelijke wijken, industrieterreinen, kantorenpark of intensieve agrarische gebieden. Vaak kunnen door kleine aanpassingen of toevoegingen in een project, zoals aangepast bermbeheer, speciale armaturen van lichtmasten, faunapassages en natuurvriendelijke oevers, al winst worden behaald voor de biodiversiteit. Onder de aanbevelingen geven wij dan ook alvast een voorschot op de mogelijkheden om in het kader van dit project de biodiversiteit te versterken!

3 Resultaten quick-scan

3.1 Inventarisatie

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten en gebieden in het plangebied en omgeving. Er is gebruik gemaakt van diverse ecologische atlassen en internetbronnen (zie literatuurlijst voor compleet overzicht van geraadpleegde bronnen). Daarnaast zijn bij de provincie, lokale afdeling van het IVN (IVN Vecht en Plassengebied) en Natuurgroep Kockengen gegevens opgevraagd. Daarnaast is gebruik gemaakt van een natuurtoets die is uitgevoerd door Bureau Viridus in 2006. Deze informatie is gedateerd maar geeft wel een goede indicatie van de potenties van de watergangen in het gebied.

De provincie Utrecht inventariseert de volgende soortengroepen: planten, amfibieën, reptielen, vissen libellen, dagvlinders, sprinkhanen en krekels. Zoogdieren worden alleen in de inventarisatie meegenomen indien deze tijdens het overige veldwerk worden aangetroffen. Voor broedvogels wordt geen inventarisatie uitgevoerd. IVN Vecht en Plassengebied beschikt niet over flora- en faunagegevens van (de directe omgeving van) het plangebied. Van Natuurgroep Kockengen is een lijst met in het gebied waargenomen vogels ontvangen.

Voor de ligging van de EHS, weidevogelgebieden en andere provinciale natuurgebieden is gebruikt gemaakt van de website van de provincie (www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/buiten-beeld/). Informatie over Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten is afkomstig uit de gebiedendatabase van het ministerie van EL&I (bereikt via www.rijksoverheid.nl).

Tijdens het verkennend veldbezoek op 27-04-2012 is het plangebied ten noordoost van Vleuten bezocht. Dit veldbezoek is uitgevoerd door twee ter zake kundige ecologen van Grontmij (S. Wessels en A. Bucholc). Het doel van het oriënterend veldbezoek was het plangebied en omgeving te beoordelen op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten.

Door de informatie uit het bronnenonderzoek te combineren met informatie uit het veldbezoek ontstaat een goed beeld van het actueel c.q. potentieel voorkomen van beschermde soorten in het gebied en de aanwezigheid van potentieel leefgebied van beschermde soorten.

3.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit agrarisch grasland (zie figuur 3). Het betreft vooral agrarisch, voedselrijk, grasland met een kort gegraasde soortenarme vegetatie (met name grassen, paardenbloem, distel en brandnetel). De deelgebieden B1, B2, B3 worden door paarden en schappen begraasd. Het grasland in het deelgebied B4 is meer kruidenrijk.

Figuur 3 Begraasd agrarisch grasland in het deelgebied B1 (a) en grasland in het deelgebied B4 (b) (foto's S. Wessels).

De in het plangebied aanwezige sloten bevatten vooral algen. Er zijn beperkt waterplanten aangetroffen. De oevers zijn met name met (korte) grassen begroeid en worden veelvuldig betreden door aanwezig vee (tijdens het veldbezoek schapen, paarden) (zie figuur 4).

Figuur 4 Slot in het deelgebied B1 (foto S. Wessels).

Op een aantal plekken in het plangebied zijn ruigtes aanwezig. Allereerst heeft zich een ruigte in de verlaten kas (brandnetels, bramen) ontwikkeld, op een voormalig graslandje ten noorden daarvan (grassen, distels, fluitekruid) (beide in het deelgebied A2) en één in het deelgebied A1 (bramen, brandnetels, fruitbomenopslag) (zie figuur 5). Maar ook op andere plekken in het plangebied is ruigte aanwezig.

Figuur 5 Ruigte in de verlaten kas in het deelgebied A2 (a), ter noorden van de verlaten kas in het deelgebied A2 (b) en in het deelgebied A1 (c) (foto's S. Wessels).

Tenslotte zijn er bomen en bomenrijen in het plangebied aanwezig, met name een haag langs het westelijke zijde van het deelgebied A1 (voornamelijk meidoorn, els en vlier), bomen langs een sloot in het noordwest zijde van het deelgebied A1, bomen langs het zuidwest zijde van het deelgebied A1, wilgen naast een ingang tot de verlaten kas en naaldbomen erachter (beide deelgebied A2) en een rij van ca. 15-20 oude wilgen langs de sloot ten oosten van het "Bosje van Goes" (zie figuur 6). Het "Bosje van Goes" bestaat vooral uit wilgen, populieren en elzen. Onder de bomen is dichte onderbegroeiing en dode stronken aanwezig.

Figuur 6 Haag in het deelgebied A1 (a), bomen langs sloot in het plangebied A1 (b), rij van oude wilgen in de deelgebied A4 (c), bomen langs het zuidwest zijde van het deelgebied A1 (d) en naaldbomen achter de kas in het deelgebied A2 (e) (foto's S. Wessels).

3.3 Mogelijke effecten van de ingreep

De belangrijkste mogelijke negatieve effecten van de voorgenomen activiteiten waar de toetsing op is gericht zijn: permanent ruimtebeslag door inrichting van het plangebied en versterking door geluid licht of beweging als gevolg van de aanlegwerkzaamheden en het gebruik van het plangebied. Het 'Bosje van Goes' gelegen in zuidelijke deel van het plangebied en het grootste deel van de bebouwing gelegen in het noordelijke deel van het plangebied worden behouden. Daar

worden geen werkzaamheden uitgevoerd. De te behouden elementen zijn in figuur 1, hoofdstuk 1 weergegeven.

3.4 Natuurbeschermingswet

Inventarisatie

Uit de gebiedendatabase van het ministerie van EL&I (bereikt via www.rijksoverheid.nl) blijkt dat het dichtst bij het plangebied gelegen gebied, dat beschermd is in kader van Natuurbeschermingswet, zich op ca. 1,3km ten zuidwesten van het plangebied bevindt (figuur 7). Het betreft Beschermd Natuurmonument Moerasterreinen langs de Bijleveld. Het gebied is aangewezen vanwege de botanische kwaliteiten. Overige beschermde gebieden N2000 of Beschermd Natuurmonumenten zijn in de directe omgeving van het plangebied niet aanwezig.

Figuur 7 Ligging van Beschermd Natuurmonument Moerasterreinen langs de Bijleveld (oranje vlak ten zuidwest van het plangebied) (bron: www.rijksoverheid.nl 20-04-2012). Met rode cirkel is de ligging van het plangebied aangeven.

Toetsing Natuurbeschermingswet

De mogelijke verstoring als gevolg van voorgenomen activiteiten zal maximaal in straal van enkele honderden meters plaats vinden. Binnen deze afstand liggen geen Natura2000 gebieden of Beschermd Natuurmonumenten. Het Beschermd Natuurmonument Bijleveld is daarbij niet verstoringsgevoelig vanwege de botanische doelstelling. Effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn dan ook niet aan de orde.

3.5 Soortbescherming

3.5.1 Flora

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Op diverse websites (www.waarneming.nl, www.synbiosys.alterra.nl/lvd (landelijke vegetatie databank) en www.wilde-planten.nl) zijn geen waarnemingen van zwaar beschermde plantensoorten (Tabel 3 Flora- en faunawet) in (de directe omgeving van) het plangebied bekend. Tijdens inventarisatie uitgevoerd door Provincie Utrecht zijn in (de directe omgeving) van het plangebied ook geen tabel 2 of 3 soorten Ff-wet aangetroffen. Wel zijn tabel 1 soorten Ff-wet aangetroffen: aardaker en zwanenbloem. In eerder onderzoek van Viridus zijn in het plangebied geen tabel 2 of 3 soorten waargenomen.

Tijdens het veldbezoek is de Ff-beschermde soort gewone dotterbloem aangetroffen (Tabel 1 Ff-wet). Het betreft een aantal waarnemingen in een sloot in het Bosje van Goes en in een sloot in het deelgebied B4. Verder komt, volgens een informatiebord over het "Bosje van Goes", ter plekke grote keverorchis en daslook voor (beide Tabel 2 Ff-wet).

Figuur 8 Het exemplaar van dotterbloem in een sloot in het deelgebied B4 (foto S. Wessels).

Gezien de aard van de aanwezige vegetatie (ruigte, intensief gebruikt voedselrijk grasland, soortenarme sloten) is het voorkomen van tabel 2 en 3 soorten planten in het potentiële beïnvloedingsgebied niet te verwachten.

Toetsing Flora- en faunawet

Omdat alleen in het "Bosje van Goes", dat behouden wordt, zwaarder beschermde soorten aanwezig zijn en verwacht kunnen worden, kunnen negatieve effecten op deze soorten worden uitgesloten. De overige soorten zijn beschermd onder de Ff-wet, Tabel 1, waarvoor een algemene vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Gezien de lage verwachtingswaarde van beschermde soorten van tabel 1 of 2 is nader onderzoek naar het voorkomen van vaatplantensoorten niet noodzakelijk.

3.5.2 Zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Volgens de zoogdierenatlas van de Zoogdierenvereniging (www.zoogdieratlas.nl) komen diverse soorten beschermde zoogdieren in het uurhok (5 x 5 km) van het plangebied voor. Het betreft baard- of brandtsvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (allen Tabel 3 Flora- en faunawet), en de overige soorten eekhoorn (Tabel 2 Flora- en faunawet), bosmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, veldmuis, egel, haas, konijn, mol, vos, bunzing, hermelijn en wezel (allen Tabel 1 Flora- en faunawet). Het is onbekend of de bovengenoemde soorten ook daadwerkelijk in het plangebied voorkomen. Op www.waarneming.nl zijn geen waarnemingen van zwaar beschermde zoogdierensoorten (Tabel 3 Flora- en faunawet) in (de directe omgeving van) het projectgebied bekend. Provincie Utrecht heeft ter plekke geen zoogdierinventarisatie uitgevoerd. In het onderzoek van Viridus zijn in het plangebied en omgeving bosmuis, bruin rat, mol, vos, haas, gewone dwergvleermuis, meervleermuis en watervleermuis aangetroffen.

In het projectgebied zijn tijdens het veldbezoek alleen algemene zoogdierensoorten aangetroffen, namelijk mol(shopen) haas en egel (laatste dood, beide Tabel 1 Ff-wet). In het "Bosje van Goes" komt, volgens een informatiebord, de wezel voor (Tabel 1 Ff-wet soort). In hetzelfde bosje zijn ook oudere bomen aanwezig waarin zich vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen bevinden. Er zijn een aantal vleermuiskasten aanwezig. Het verlaten gebouw in het deelgebied A2 zou als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Hetzelfde geldt voor de overige gebouwen in het plangebied. Het gebruik van sloten als vliegroute voor vleermuizen is onwaarschijnlijk, omdat het smalle sloten (max 2 m breed) betreft. Wel kunnen de bomenrijen in het plangebied als vliegroute gebruikt worden (vooral de haag langs het westelijke grens van het gebied). De watergangen in het plangebied zijn te smal om van relevant belang te zijn als foerageergebied voor soorten zoals water- of meervleermuis.

De in het plangebied aanwezige sloten bevatten geen geschikt biotoop voor zwaar beschermde soorten zoals Waterspitsmuis, omdat er zich nauwelijks waterplanten langs de oever bevinden. De rest van het plangebied is geschikt als leefgebied vooral voor kleine, algemene zoogdierensoorten van Tabel 1, zoals muizensoorten.

Op basis van de waarnemingen in het plangebied en omgeving en de aard en kwaliteit van de aanwezige begroeiing is het actueel/potentieel voorkomen van tabel 2 en 3 zoogdiersoorten beperkt tot vleermuizen die de bomenrij aan de westzijde kunnen gebruiken als migratieroute en die vaste verblijfplaatsen in het plangebied (bomen, gebouwen) kunnen gebruiken

Toetsing Flora- en faunawet

Als gevolg van voorgenomen werkzaamheden wordt potentieel leefgebied van algemene zoogdierensoorten, zoals muizensoorten, in een deel het plangebied verwijderd. Het betreft algemene soorten van Tabel 1 van Ff-wet, waarvoor een algemene vrijstelling geldt. De soorten zijn bovendien mobiel en kunnen uitwijken naar de directe omgeving, waar geschikt vergelijkbaar habitat aanwezig is..

Omdat in het Bosje van Goes en in het deel van de bebouwing gelegen in het noordelijke deel van het plangebied geen werkzaamheden worden uitgevoerd, is aantasting van de potentiële vaste verblijfplaatsen van de vleermuizen in deze delen van het plangebied uit te sluiten. De verstoring van daar mogelijk voorkomende vleermuizen tijdens de werkzaamheden is ook uit te sluiten, er van uitgaande dat de werkzaamheden overdag (geen verstoring door verlichting) of in de winter (de winterrust periode van vleermuizen) worden uitgevoerd. Het slopen van de gebouwen en het eventueel kappen van bomen(rijen) in de rest van het plangebied heeft een mogelijk negatieve invloed op de functionaliteit van deze elementen als vaste rust- of verblijfplaatsen en vliegroutes voor vleermuizen. Verder kan het gebruik van het plangebied na afronding van de werkzaamheden tot de verstoring van vleermuizen door licht vanuit bebouwing en wegen leiden. Dat geldt voor het geheel plangebied en dus ook voor de elementen die behouden zullen worden zoals Bosje van Goes". Nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen in het plangebied en het gebruik van bovengenoemde elementen in het plangebied door vleermuizen is daarom noodzakelijk.

3.5.3 Vogels

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Via www.waarneming.nl zijn verspreidingskaartjes van verschillende soorten in (de directe omgeving van) het plangebied bekend, zoals wilde eend en ekster. Provincie Utrecht heeft ter plekke geen vogelinventarisatie uitgevoerd. Van de Natuurgroep Kockengen is een lijst met in (de directe omgeving van) het plangebied geziene vogels ontvangen. Het betreft de volgende soorten: huismuis, buizerd, sperwer, havik, kerkuil, groene specht, ijsvogel, kleine bonte specht, bosuil, ekster, kraai, boomklever, reiger, koolmees, pimpelmees, smelleken, houtduif, tortelduif, lijster, merel, staartmees, sijs, putter, boekvink, nijlgans, wilde eend, kuifeend, bergeend, smient, grote zilverreiger, blauwe reiger, kolgans, grauwe gans, canadese gans, grutto, kievit, fitis, scholekster, watersnip, houtsnip, zilvermeeuw en kokmeeuw. Omdat de waarnemingen van de meer bijzondere soorten vooral betrekking hebben op soorten van bos en open water is het voorkomen hiervan in het te ontwikkelen plangebied niet te verwachten.

In het onderzoek van Viridus (2006) zijn broedgevallen van meerkoet, wilde eend, waterhoen en fuut in de watergangen in de omgeving van het plangebied vastgesteld.

Tijdens het veldbezoek is in een sloot in het deelgebied A1 een broedende meerkoet waargenomen. Aan de oever van een sloot in het deelgebied B1 is een nest met eieren van waarschijnlijk een meerkoet aangetroffen. Aan de noordkant van het "Bosje van Goes" is een nest van een zwaan gezien.

In het verlaten gebouw in het deelgebied A2 zijn zwaluwnesten aangetroffen. Ook in andere gebouwen in het plangebied kunnen zwaluwen nestelen, boerenzwaluw vloog rond aan de noordzijde van het plangebied. Verder zijn er in enkele bomen in het plangebied een aantal grote nesten waargenomen. Het is niet bekend van welke soort(en) de nesten zijn en of de nesten in gebruik zijn.

In het "Bosje van Goes" broeden mogelijk soorten waarvan nesten jaarrond beschermd zijn. Ook is het bosje een geschikt broedhabitat voor spechten; volgens informatiebord komt daar grote bonte specht voor. Verder is het "Bosje van Goes" ook een geschikt (broed)habitat voor een groot aantal aan bos gebonden vogelsoorten. De aanwezige ruigtes in het plangebied kunnen ook een potentieel habitat voor vogelsoorten zoals bv. mus zijn. Van niet-broedvogels zijn er tijdens het veldbezoek volgende soorten waargenomen: kievit, houtduif, kraai, zwaluw (allen overvliegend), nijlgans, scholekster (foeragerend op grasland), reiger, wilde eend, zwaan (in een sloot). Daarnaast zijn fazant en mus gehoord.

Toetsing Flora- en faunawet

Alle vogels genieten bescherming onder Flora- en faunawet. De werkzaamheden kunnen tot verstoring en vernietiging van biotoop leiden.

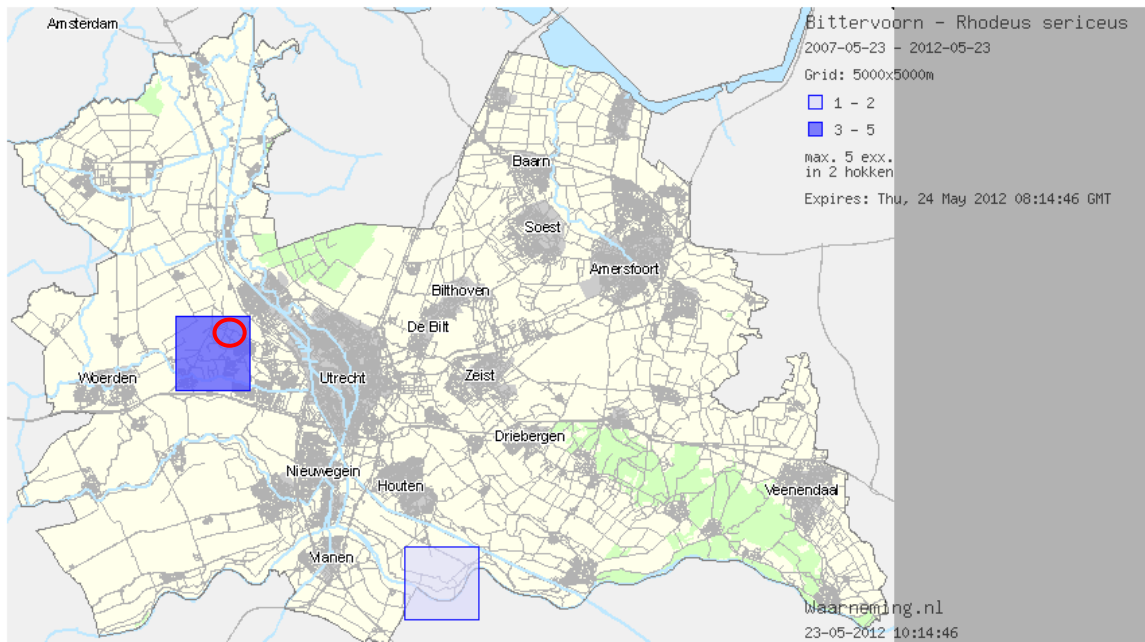
Vernietiging van broedbiotoop en/of verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Om beide effecten te voorkomen moeten de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd worden of voor aanvang van het broedseizoen worden gestart zodat er zich geen vogels vestigen. Voor nesten die aangemerkt worden als vaste verblijfplaatsen kunnen de werkzaamheden alleen buiten het verblijfseizoen worden uitgevoerd.

Het kappen van bomen in het plangebied, leidt mogelijk tot vernietiging van nesten, die jaarrond beschermd zijn. De vernietiging van in het bosje van Goes voorkomende nesten is uit te sluiten, gezien dat er geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Echter als gevolg van de werkzaamheden kunnen vogels met jaarrond beschermde nesten verstoord worden. Dat betreft soorten zoals bosuil die hele jaarrond dezelfde nestlocatie gebruiken en die ook buiten broedtijd niet verstoord mogen worden. Als gevolg van het slopen van de gebouwen in het plangebied, zullen de zwaluwnesten vernietigd zijn. Deze nesten zijn jaarrond beschermd (beschermingscategorie 5) en een nadere inventarisatie daarvan is daarom gewenst. Bovendien zijn de gebouwen een potentieel geschikt broedlocatie voor soorten als mus (beschermingscategorie 1). Verder kunnen vogels met jaarrond beschermde nesten die in het plangebied mogelijk voorkomen ook tijdens het gebruik van het plangebied na afronding van de werkzaamheden verstoord worden inclusief het Bosje van Goes. Een nadere inventarisatie van de aanwezige beschermde nesten in het plangebied is daarom noodzakelijk.

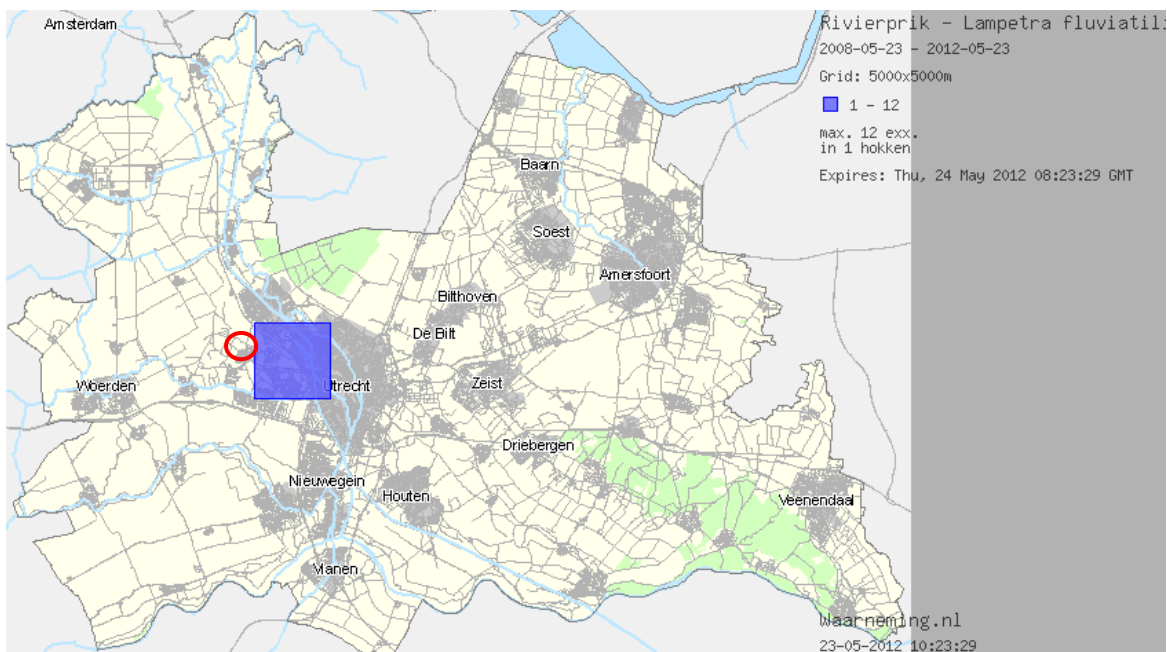
3.5.4 Vissen

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Via www.waarneming.nl zijn waarnemingen van bittervoorn, rivierprik (Tabel 3 Ff- wet) en kleine modderkruiper (Tabel 2 Ff-wet) bekend in (de omgeving van) het projectgebied (zie figuur 9 - 10). Via de Provincie Utrecht zijn er geen waarnemingen van beschermde vissensoorten in (de omgeving van) het plangebied bekend. Het onderzoek van Viridus geeft het potentieel voorkomen van kleine modderkruiper (tabel 2) en bittervoorn (tabel 3) aan.

Figuur 9 Verspreidingskaart van bittervoorn in provincie Utrecht, met een rode cirkel is de ligging van het plangebied weergegeven. (bron: www.waarneming.nl)

Figuur 10 Verspreidingskaart van rivierprik in provincie Utrecht, met een rode cirkel is de ligging van het plangebied weergegeven. (bron: www.waarneming.nl)

Op basis van de habitatgeschiktheidsbeoordeling tijdens het veldbezoek kan de aanwezigheid van de kleine modderkruiper en bittervoorn in de sloten in het plangebied niet uitgesloten worden.

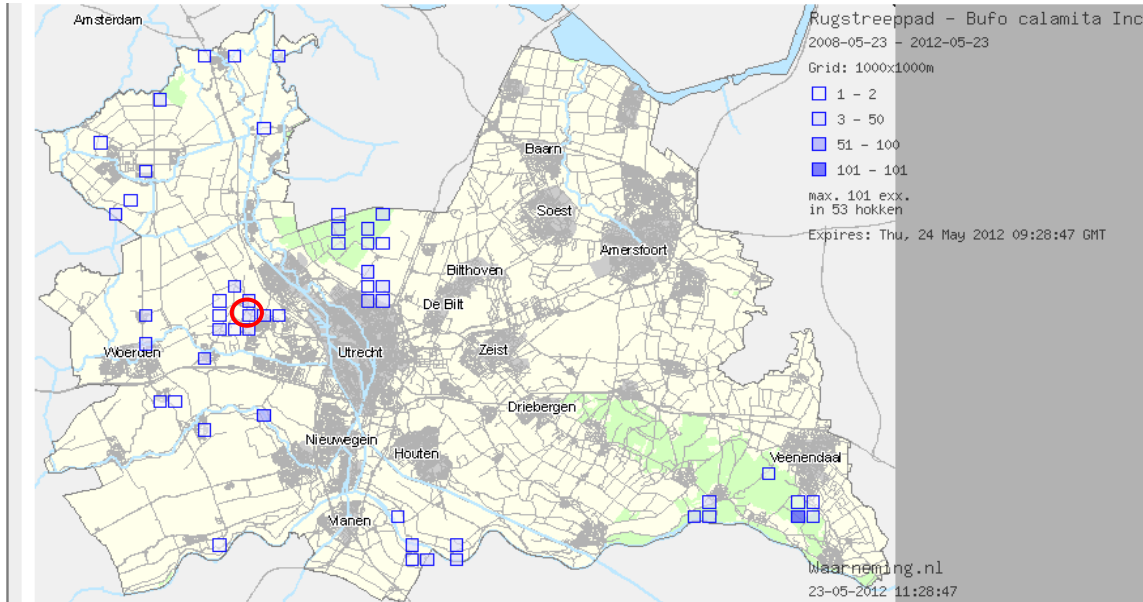
Toetsing Flora- en faunawet

Als gevolg van het dampen van sloten zal een actueel/potentieel leefgebied van kleine modderkruiper (Tabel 2 Ff-wet) en bittervoorn (Tabel 3 Ff-wet) verdwijnen. Ook kunnen de individuen van deze soorten dat eventueel in de sloten voorkomen, gedood worden. Nader onderzoek naar het voorkomen in het plangebied van beschermde in het kader van Flora en faunawet vissoorten is noodzakelijk.

3.5.5 Amfibieën

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

In het uurhok van het plangebied komen zwaarder beschermde soorten voor, namelijk: Kamsalamander, Rugstreeppad, Heikikker (www.ravon.nl). Op een hoger detailniveau (kilometerhokken) komt echter alleen Rugstreeppad in (de directe omgeving van) het plangebied voor (www.waarneming.nl) (zie figuur 11). Volgens gegevens van Provincie Utrecht, zijn in (de directe omgeving van) het projectgebied volgende soorten aangetroffen: gewone pad, middelste groene kikker, meerkikker, bruine kikker, kleine watersalamander (allen Tabel 1 Flora en faunawet soorten). In het onderzoek van Viridus is het voorkomen van poelkikker en rugstreeppad in de omgeving vermeld.

Figuur 11 Verspreidingskaart van rugstreeppad in provincie Utrecht, met een rode cirkel is de ligging van het plangebied weergegeven. (bron: www.waarneming.nl)

Tijdens het veldbezoek zijn in de sloot langs een rij van oude wilgen in het deelgebied A4 kikkers visjes aangetroffen. Op basis van de habitatgeschiktheidsbeoordeling kan het voorkomen van tabel 2 en 3 soorten in het plangebied niet worden uitgesloten. Tevens kunnen de sloten in het plangebied als (voortplantings-)biotop voor algemene amfibieënsoorten (Tabel 1 Ff-wet) dienen.

Toetsing Flora- en faunawet

Als het gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt potentieel (voortplantings-)biotop van beschermde amfibieënsoorten, verwijderd. Ook kunnen de individuen van deze soorten die eventueel in het plangebied voorkomen, gedood worden. Nader onderzoek naar het voorkomen van amfibieënsoorten (rugstreeppad en poelkikker) in het plangebied is daarom noodzakelijk.

3.5.6 Reptielen

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Op www.ravon.nl en www.waarneming.nl zijn geen waarnemingen van beschermde soorten zoals ringslag of levendbarende hagedis in (de directe omgeving van) het plangebied bekend. Van Provincie Utrecht zijn er ook geen waarnemingen van reptielensoorten in het gebied bekend. In het onderzoek van Viridus is de ringslang in de omgeving aangetroffen, echter niet in het plangebied zelf.

In het "Bosje van Goes" is geschikt overwinterings-/ voortplantingsbiotop van beschermde reptielen aanwezig (dode vegetatie, losliggende stronken). In het plangebied aanwezige ruigte kunnen als foerageerplaats voor ringslang dienen. Verder zijn tijdens het veldbezoek plekken aangetroffen dat als schuilplaatsen/opwarmplaatsen door ringslang zouden kunnen gebruikt worden. Het betreft men name het verlaten kas en ernaast liggende afval (deelgebied A2). De

aanwezigheid van ringslang (tabel 3 soort Ff-wet) in het plangebied kan daarom niet uitgesloten worden.

Toetsing Flora- en faunawet

Als het gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt potentieel leefgebied van ringslang verwijderd. Ook kunnen de individuen van deze soorten dat eventueel in het plangebied voorkomen, gedood worden. Nader onderzoek naar het voorkomen van ringslangen in het plangebied is daarom noodzakelijk.

3.5.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Op www.vlinderstichting.nl, www.libellennet.nl en www.waarnemingen.nl zijn geen waarnemingen van beschermde ongewervelden in (de directe omgeving van) het plangebied bekend. Ook tijdens inventarisaties uitgevoerd in opdracht van Provincie Utrecht zijn er in het gebied geen beschermde soorten aangetroffen. Wel zijn er algemene, niet beschermde in kader van Ff-wet soorten waargenomen, namelijk: argusvlinder, bont zandoogje, icarusblauwtje en zwartsprietdikkopje (dagvlinders) en variabele waterjuffer en lantaarntje (libellen). Uit het onderzoek van Viridus zijn geen tabel 2 of 3 soorten aangetroffen.

In het plangebied zijn op basis van de aarde en kwaliteit van de aanwezige begroeiing geen beschermde soorten ongewervelden van tabel 2 en 3 te verwachten. Specifieke waardplanten, zoals krabbenscheer voor Groene glazenmaker ontbreken.

Toetsing Flora- en faunawet

Gezien het ontbreken van beschermde ongewervelden soorten en/of geschikt biotoop zijn negatieve effecten op beschermde soorten uitgesloten. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soortgroep is niet noodzakelijk.

3.5.8 Samenvatting en conclusie

Hieronder (tabel 3.1) is een samenvatting gegeven van het verkennend veldbezoek en de habitatgeschiktheid beoordeling.

Tabel 3.1 Beschermde soorten waargenomen in het plangebied en omgeving en soorten die mogelijk in het gebied voorkomen op grond van habitatgeschiktheid.

Soortgroep	Soort	Categorie Flora- en faunawet	Geschikt habitat aanwezig?	Voorkomen vastgesteld?
Planten	gewone dotterbloem	FF1	Ja	Ja
	daslook, grote keverorchis	FF2	Ja	Nee*
Zoogdieren	Diverse kleine zoogdierensoorten, e.g. muizen	FF1	Ja	Nee
	Diverse vlermuizen	FF3	Ja	Nee
Vogels	Diverse algemene soorten		Ja	Ja
	Soorten met jaarrond beschermde nesten	Cat. 1t/m 4 en 5	Ja	Ja
Vissen	kleine modderkruiper, bittervoorn	FF2/FF3	Ja	Nee
Amfibieën	Diverse algemene soorten	FF1	Ja	Ja
	rugstreeppad, poelkikker	FF3	Ja	Nee
Reptielen	ringslang	FF3	Ja	Nee
Ongewervelden	Beschermde soorten	nvt	Nee	Nee

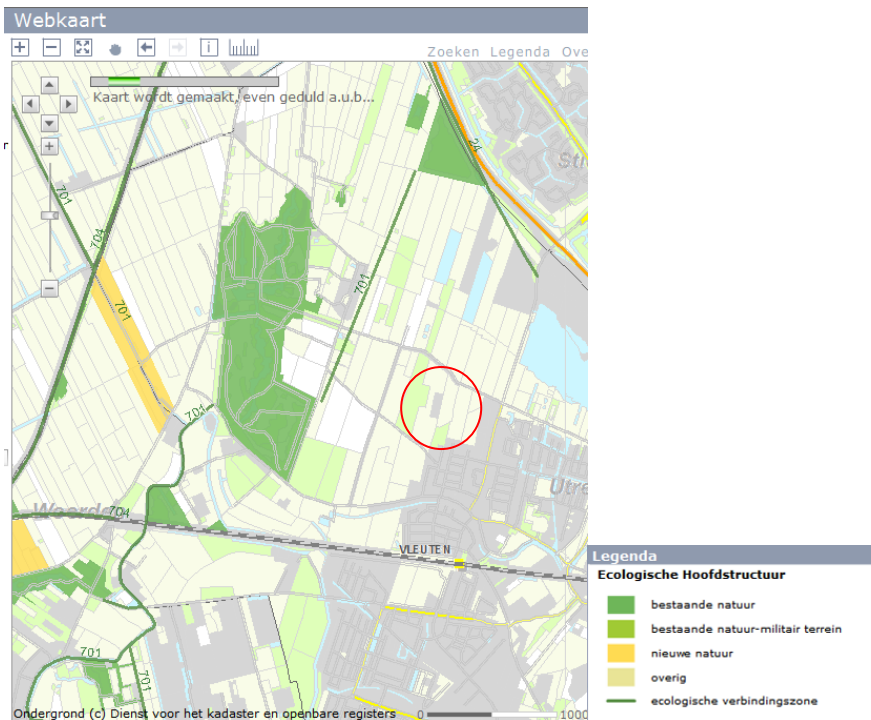
*komt voor volgens een informatiebord

Uit de analyse blijkt dat in het kader van Ff-wet nader onderzoek naar vleermuizen, jaarrond beschermde vogelnesten, beschermde vissensoorten (kleine modderkruiper, bittervoorn), beschermde amfibieënsoorten (rugstreeppad, poelkikker) en ringslang noodzakelijk is.

3.6 Ecologische Hoofdstructuur

Inventarisatie

Volgens de gebiedendatabase van het ministerie van EL&I (www.rijksoverheid.nl) en de website van Provincie Utrecht (www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/buiten-beeld/) maakt het projectgebied geen onderdeel van EHS. Op ca. 1 km afstand van het plangebied zijn een aantal EHS gebieden en verbindingzones gelegen (zie figuur 12)

Figuur 12 Overzicht van Ecologische Hoofdstructuur (donker groene vlakken) en Ecologische verbindingzones (groene lijnen) ten opzichte van het plan gebied (rood omcirkeld) (bron: www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/buiten-beeld/ 20-04-2012)

Toetsing

Het projectgebied ligt op geruime afstand van EHS (minstens 1 km ten westen van projectgebied). Gezien deze afstand kunnen effecten als gevolg van voorgenomen activiteiten op wezenlijke kenmerken van EHS op voorhand worden uitgesloten. Gezien het voorgaande hoeft geen "nee, tenzij" toets uitgevoerd te worden.

4 Conclusies & aanbevelingen

4.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied bevindt zich niet binnen invloedssfeer van een Natura 2000-gebied en/of Beschermde Natuurmonument. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen externe werking op dergelijke gebieden. Gezien het voorgaande is een vervolgpcedure niet noodzakelijk.

4.2 Flora- en faunawet

4.2.1 Flora

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er geen Flora- en faunawet beschermde plantensoorten van tabel 2 en/of 3 binnen het plangebied voorkomen c.q. te verwachten zijn, die mogelijk effecten ondervinden bij de uitvoering van het project. Wel komen een aantal algemene soorten voor (o.a. gewone dotterbloem) die valt onder het beschermingsregime van Tabel 1 van de Ff-wet. Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. Omdat er voor tabel 1 soorten vrijstelling geldt, is een Ff-wet ontheffing niet noodzakelijk. De te treffen maatregelen beperken zich tot zorgplicht en aanbevelingen (zie paragraaf 4.4)

4.2.2 Zoogdieren

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat het plangebied en/of directe omgeving mogelijk wordt benut door vleermuizen (vaste verblijfplaatsen en vliegroutes) (Tabel 3 Ff-wet). De voorgenomen werkzaamheden zouden van invloed op deze functies kunnen zijn. Daarnaast kunnen kleine, algemene zoogdieren in het projectgebied voorkomen (alleen Tabel 1 Ff-wet).

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er is aanvullend veldonderzoek nodig dat op de vleermuizen gericht is. Omdat er voor tabel 1 soorten vrijstelling geldt, is een Ff-wet ontheffing voor deze soorten niet noodzakelijk. Vanwege de zorgplicht (art. 1 Ff-wet) dient met deze soorten wel rekening gehouden te worden bij de uitvoering van de werkzaamheden (zie voorbeeld in paragraaf 4.4).

4.2.3 Vogels

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat in het plangebied vogelsoorten voorkomen waarvan het nest en functioneel leefgebied uitsluitend tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Eventuele versturende werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of voor aanvang daarvan worden gestart, om te voorkomen dat broedvogels zich vestigen. Daarnaast komen er mogelijk vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voor, waarop de negatieve effecten als gevolg van het project niet uitgesloten kunnen worden. Voor deze soorten moeten de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de periode dat ze gebruik maken van deze verblijfplaatsen.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er is een aanvullend veldonderzoek nodig, dat op de jaarrond beschermde nesten gericht is. Verder dienen de in paragraaf 4.4 opgenomen maatregelen met betrekking tot vogels, getroffen worden.

4.2.4 Vissen

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat binnen het plangebied mogelijk kleine modderkruiper en bittervoorn kunnen voorkomen (Tabel 2 en 3, Ff-wet). Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal potentieel leefgebied van deze soorten verdwijnen. Ook kunnen de individuen van deze soorten gedood worden, tijdens het uitvoering van de werkzaamheden.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er is aanvullend veldonderzoek nodig om de aan-/ afwezigheid van de beschermde vissensoorten in het plangebied vast te kunnen stellen.

4.2.5 Amfibieën

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat binnen het plangebied mogelijk zwaar beschermde in het kader van Ff-wet amfibieënsoorten kunnen voorkomen (rugstreeppad, poelkikker, beide tabel 3 Ff-wet soorten). Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal potentieel leefgebied van deze soorten verdwijnen. Ook kunnen de individuen van deze soorten gedood worden, tijdens het uitvoering van de werkzaamheden.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er is een aanvullend veldonderzoek nodig, dat op rugstreeppad en poelkikker gericht is. Omdat er voor tabel 1 soorten vrijstelling geldt, is een Ff-wet ontheffing voor deze soorten niet noodzakelijk. Vanwege de zorgplicht (art. 1 Ff-wet) dient met deze soorten wel rekening gehouden te worden bij de uitvoering van de werkzaamheden (zie voorbeeld in paragraaf 4.4)

4.2.6 Reptielen

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat binnen het plangebied mogelijk beschermde in het kader van Ff-wet reptielensoorten kunnen voorkomen, namelijk de ringslang (tabel 3 Ff-wet soort). Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal potentieel leefgebied van deze soort kunnen verdwijnen. Ook kunnen de individuen van deze soorten gedood worden, tijdens het uitvoering van de werkzaamheden.

Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Er is aanvullend veldonderzoek nodig, dat op de ringslang gericht is.

4.2.7 Ongewervelden

Uit het voorliggende hoofdstuk blijkt dat er geen ongewervelden binnen het plangebied te verwachten zijn, die beschermd zijn onder Flora- en faunawet. Op grond van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om de toetsing aan de Flora- en faunawet uit te kunnen voeren. Nader onderzoek, mitigerende maatregelen en ontheffing is niet noodzakelijk.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van EHS, EVZ, weidevogelleefgebied enz. De voorgenomen werkzaamheden hebben ook geen externe werking op dergelijke gebieden. Gezien het voorgaande is een vervolprocedure niet noodzakelijk.

4.4 Mitigerende maatregelen en aanbevelingen

- Voorbeeld van maatregel in kader van zorgplicht: Om te voorkomen dat kleine, algemene zoogdieren en/of amfibieën worden gedood, dient bij de verwijdering van de vegetatie richting bv. het "Bosje van Goes" kort gemaaid en gerooid te worden, zodat eventueel aanwezige dieren kunnen uitwijken. Ook de graafwerkzaamheden dienen in hetzelfde richting uitgevoerd te worden.
- Om te voorkomen dat broedvogels verstoord worden dienen de werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd te worden. Dit broedseizoen loopt grof-

weg van half maart tot half juli. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen starten dient het gebied vooraf gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels.

- Aanbevelingen:
 - verplaatsen van aanwezige in het beïnvloedingsgebied exemplaren van dotterbloem naar geschikte locaties in omgeving
 - De haag en de bomenrij aan de westelijke zijde van het plangebied kunnen mogelijk als broedbiotoop voor vogels (o.a. met jaarrond beschermde nesten) en als vliegroute voor vliermuizen gebruikt worden. Om deze reden zouden deze elementen bij voorkeur behouden worden
 - De inventarisatie van beschermde vissen, amfibieën en ringslang kan gecombineerd worden

4.5 Samenvatting

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de quick-scan voor het projectlocatie samengevat. Deze tabel laat zien voor welke soorten(groepen) moet nog nader onderzoek plaatsvinden, wanneer er ontheffing in kader van Ff-wet aangevraagd moet worden en welke maatregelen getroffen moeten worden.

Tabel 4.1. Samenvatting resultaten quick-scan projectlocatie Haarzicht

Soorten-groep	Beschermde soorten aangetroffen of niet uit te sluiten in het potentieel beïnvloedingsgebied	Categorie FF-wet	Nader onderzoek	Ontheffing	maatregelen tijdens het uitvoeren van werkzaamheden
Vaatplanten	o.a. dotterbloem	tab.1	Nee	Nee	zorgplicht + aanbeveling
Zoogdieren	o.a. muizen	tab.1	Nee	Nee	zorgplicht
	vleermuizen	tab.3	Vaste verblijfplaatsen	Indien aanwezig	afhankelijk van aanwezigheid vaste verblijfplaatsen
Vogels	verschillende soorten	algemene soorten + cat.1 t/m 4 en 5	Jaarrond beschermde nesten	Indien aanwezig	<ul style="list-style-type: none"> • werken buiten broedseizoen of starten voorafgaand • overig: afhankelijk van aanwezigheid vaste verblijfplaatsen
Vissen	kleine modderkruiper en bittervoorn	tab.2 en tab.3	Ja	Indien aanwezig	afhankelijk van aanwezigheid
Amfibieën	verschillende soorten	tab.1	Nee	Nee	zorgplicht
	poelkikker en rugstreeppad	tab.2 en tab.3	Ja	Indien aanwezig	afhankelijk van aanwezigheid
Reptielen	ringslang	tab.3	Ja	Indien aanwezig	afhankelijk van aanwezigheid

Literatuurlijst

Gebruikte literatuur

- Bos et al. (2006). De Dagvlinders van Nederland
- Broekhuizen et. al. (1992). Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.
- Bijlsma et al.(1993). Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels.
- Bureau Viridus, 2006. Harmelerwaard en Vleuten. Natuurtoets en uitvoeringsplan
- De Nie (1996). Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen.
- Limpens, et al. (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie.
- Meijden, R. van der (2005). Heukels' Flora van Nederland.

Geraadpleegde internetsites

Website VZZ (www.zoogdiervereniging.nl → www.zoogdieratlas.nl)

www.ravon.nl

www.vlinderstichting.nl

www.libellennet.nl

www.waarneming.nl

www.wilde-planten.nl

www.synbiosys.alterra.nl/lvd

www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/buiten-beeld/

www.rijksoverheid.nl (informatie over Natura2000 en EHS)

Bijlage 1

Figuur B.1 Het plangebied met deelgebieden (rood) en de locatie van de in het rapport opgenomen foto's (zwart).

Bijlage

2

Natuuronderzoek Haarzicht 2014 (Grontmij, 2014)

Natuuronderzoek Haarzicht

Natuuronderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Groep Haarzicht

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 1 juli 2014

Verantwoording

Titel : Natuuronderzoek Haarzicht

Subtitel : Natuuronderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

Projectnummer : 315908

Referentienummer : 500/315908/HJAB

Revisie : 01

Datum : 1 juli 2014

Auteur(s) : A. M. Bucholc, S. C. Wessels - de Wit

E-mail adres : agnieszka.bucholc@grontmij.nl

Gecontroleerd door : C.J Jaspers

Goedgekeurd door : L. Vranken

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 61 90
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Plangebied	5
1.3	Projectomschrijving	6
2	Toetsingskader	8
2.1	Inleiding.....	8
2.2	De Natuurbeschermingswet.....	8
2.3	Flora- en faunawet	8
2.4	Provinciaal beleid	10
2.4.1	Inleiding.....	10
2.4.2	Ecologische Hoofdstructuur	10
2.4.3	Gebieden met natuurwaarden buiten de EHS	11
3	Resultaten quick-scan.....	13
3.1	Inventarisatie.....	13
3.2	Beschrijving plangebied	13
3.3	Mogelijke effecten van de ingreep	15
3.4	Natuurbeschermingswet	16
3.5	Flora- en faunawet	16
3.5.1	Flora	16
3.5.2	Zoogdieren	17
3.5.3	Vogels	18
3.5.4	Vissen	19
3.5.5	Amfibieën	21
3.5.6	Reptielen	21
3.5.7	Ongewervelden	22
3.5.8	Samenvatting en conclusie	22
3.6	Provinciaal beleid	23
3.6.1	Ecologische hoofdstructuur.....	23
3.6.2	Gebieden met natuurwaarden buiten de EHS	23
4	Aanvullend onderzoek	25
4.1	Inventarisatie.....	25
4.2	Resultaten inventarisatie en toetsing effecten	26
4.2.1	Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	26
4.2.2	Vleermuizen	27
4.2.3	Amfibieën	29
4.2.4	Vissen	29
4.2.5	Ongewervelden	30
5	Conclusies.....	31
5.1	Natuurbeschermingswet	31
5.2	Flora- en faunawet	31
5.2.1	Flora	31
5.2.2	Zoogdieren	31
5.2.3	Vogels	31

5.2.4	Vissen	32
5.2.5	Amfibieën	32
5.2.6	Reptielen	32
5.2.7	Ongewervelden	32
5.2.8	Samenvatting	32
5.3	Provinciaal beleid	33
Literatuurlijst		0

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In het plangebied Haarzicht, gelegen ten noordoosten van Vleuten, worden ca 550 huizen en voorzieningen gebouwd. In het plangebied en/of de directe omgeving komen mogelijk beschermde soorten en/of gebieden voor. Grontmij is daarom gevraagd een natuuronderzoek uit te voeren om de consequenties met betrekking tot beschermde natuurwaarden in kaart te brengen.

In eerste instantie is een quick-scan uitgevoerd, waarin op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een beoordeling is gemaakt van de actuele en potentiële natuurwaarden in het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving.

Op basis van de conclusies uit de quick-scan, zijn aanvullende inventarisaties uitgevoerd. De quick-scan is aangevuld met de resultaten uit deze inventarisatie en is verder uitgewerkt tot een volledig natuuronderzoek. Het natuuronderzoek geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora & faunawet (Ff-wet), een Natuurbeschermingswet vergunning en een Nee-tenzij toets EHS. Het onderzoek vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

1.2 Plangebied

Het plangebied is gelegen ter noordoosten van Vleuten (zie figuur 1). Het bestaat voornamelijk uit agrarische, soortenarme graslanden. In het gebied is een aantal, met elkaar verbonden sloten aanwezig. Het betreft met name ondiepe watergangen met beperkte watervegetatie. In het gebied bevindt zich ook een verlaten kas, een daarbij behorend gebouw (beide in het westelijke gedeelte van het plangebied). Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich nog een aantal gebouwen, die voor het grootste deel behouden zullen worden. In het zuidelijke deel bevindt zich het "Bosje van Goes", dat eveneens behouden blijft. Verder is in het plangebied een beperkt aantal plekken met ruigte en/of bomen(rijen) aanwezig.

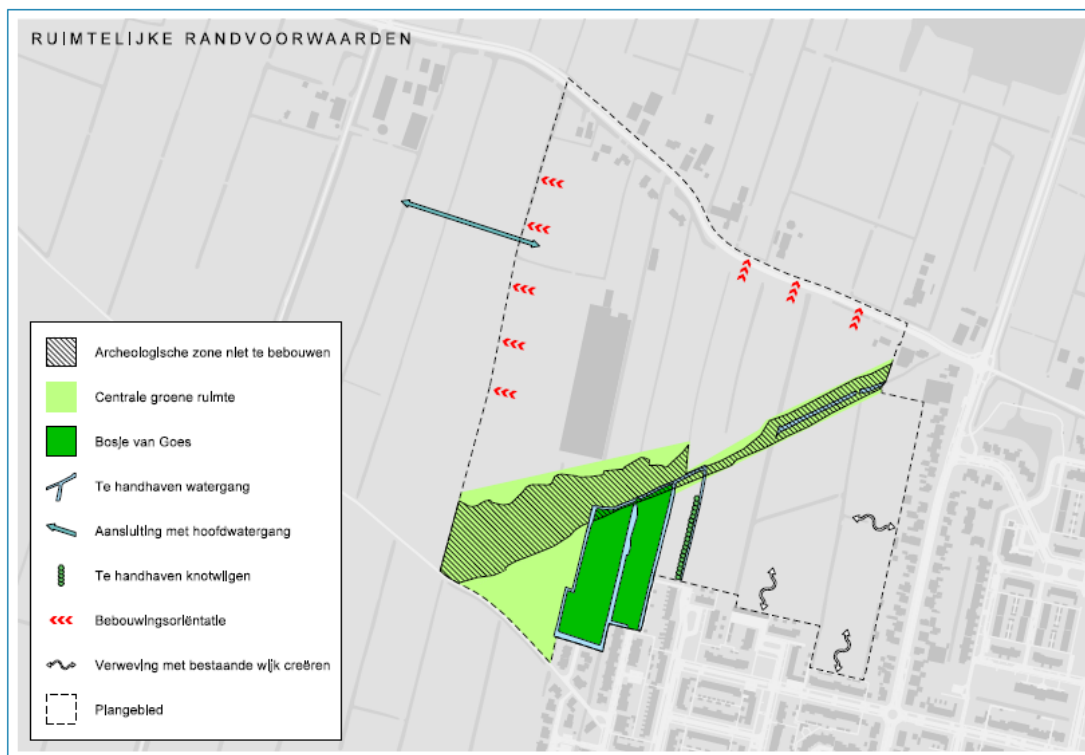

Figuur 1. Het plangebied met deelgebieden. De gearceerde delen van het plangebied blijven behouden.

1.3 Projectomschrijving

Het project omvat de volgende werkzaamheden:

- In het plangebied zullen ca. 550 huizen met voorzieningen gebouwd worden. In dat kader zullen er grondwerkzaamheden plaats vinden, een deel van de sloten zal gedempt worden en er zullen nieuwe watergangen gegraven worden. Een in het plangebied aanwezig verlaten kas en daarbij behorend gebouw en overige gebouwen zullen gesloopt worden. De aanwezige bomen zullen mogelijk gekapt worden, voor zover ze niet in te passen zijn in de stedenbouwkundige opzet.
- Het 'Bosje van Goes' gelegen in zuidelijke deel van het plangebied en het grootste deel van de bebouwing gelegen in het noordelijke deel van het plangebied worden behouden. De te behouden elementen zijn in figuur 1 en 2 weergegeven (gearceerde delen van het plangebied)
- Een deel van het plangebied wordt als "Archeologisch Park" ingericht (zie figuur 2). Hier zal voor het grootste deel niet gebouwd worden. Wel worden hier mogelijk verhardingen, water en groenvoorzieningen aangebracht.

Figuur 2 Ruimtelijke randvoorwaarden Ontwikkelingsvisie Haarzicht (versie voor vaststelling in de raad, 29 november 2012).

2 Toetsingskader

2.1 Inleiding

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de Nb-wet en de Ff-wet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten.

In de voorliggende natuurtoets komen de volgende beschermingskaders aan bod:

- De Natuurbeschermingswet;
- De Flora- en faunawet;
- De bescherming van de EHS/overig provinciaal beleid.

2.2 De Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Projecten die een negatieve invloed hebben op deze gebieden mogen niet uitgevoerd worden zonder vergunning.

In het natuuronderzoek wordt inzichtelijk gemaakt of er in de omgeving van de het plangebied wettelijk beschermde gebieden aanwezig zijn en of een negatieve invloed hierop door het plan al dan niet is uit te sluiten. Als uit het natuuronderzoek blijkt dat negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dan zal de vervolgstap het uitvoeren van een eventueel aanvullende oriënterende fase (voortoets) zijn. In de voortoets moet dan worden of er een verslechteringstoets of een passende beoordeling opgesteld moet worden. Het uitvoeren van een verslechteringstoets is noodzakelijk bij negatieve effecten die met zekerheid niet significant zijn, het uitvoeren van een passende beoordeling bij negatieve effecten die (mogelijk) significant zijn.

2.3 Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de oude Natuurbeschermingswet 1968. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EL&I. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een

		verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.
--	--	--

In het natuuronderzoek wordt getoetst welke verbodsbepalingen overtreden kunnen worden bij de uitvoering van het plan. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd te worden en of volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt moeten worden.

2.4 Provinciaal beleid

2.4.1 Inleiding

Het natuurbeleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening. Deze omvat:

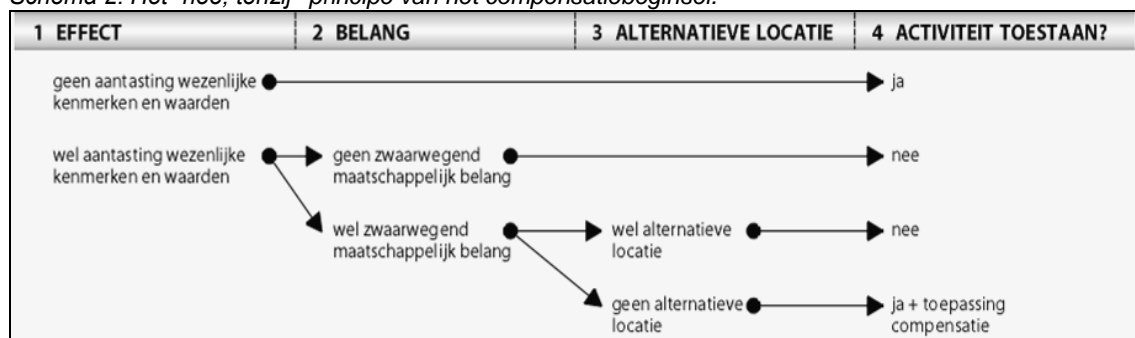
- Ecologische Hoofdstructuur (EHS)
- Rode en oranje lijstsoorten
- Groene contour
- Natuurwaarden buiten de EHS en Groene contour

2.4.2 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het "nee, tenzij-principe". In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In de provincie Utrecht geldt met betrekking tot de externe werking van de EHS het volgende: Het is mogelijk dat bepaalde ontwikkelingen die zich buiten de EHS begrenzing afspelen, een significant schadelijk effect hebben op natuurgebieden binnen de EHS. Het gaat dan bijvoorbeeld om kleinere gebieden, die door de geringe omvang kwetsbaar zijn voor verstoringen van buitenaf.

Schema 2: Het "nee, tenzij"-principe van het compensatiebeginsel.

Rode en Oranje lijsten

De provincie Utrecht heeft provinciaal beleid gericht op de bescherming van Rode en Oranje lijst soorten binnen de EHS. Op grond van het Besluit houdende vaststelling van Rode lijsten flora en fauna (minister van LNV, 2004) zijn de verdwenen, ernstig bedreigde, bedreigde,

kwetsbare en gevoelige dier- en plantensoorten opgenomen in een nationale Rode lijst. Aan deze soorten moet volgens het besluit bijzondere aandacht worden besteed voor wat betreft de instandhouding. De Rode lijst geeft de soorten van de lijst dus geen afzonderlijke juridische beschermingsstatus, maar geeft wel aan dat er in het (soorten)beleid rekening gehouden moet worden met de instandhouding van de betreffende soorten. Naast de Rode lijst hanteert de provincie Utrecht een eigen 'Oranje lijsten' waarop provinciale aandachtsoorten staan. Deze Oranje lijst heeft binnen de provincie een vergelijkbare functie als de landelijke Rode lijst. De aanwezigheid van Rode en Oranje lijst soorten binnen de EHS geeft een bijzondere waarde aan deze gebieden. Aantasting van leefgebieden waar deze soorten voorkomen ziet de provincie daarom als mogelijke significante aantasting van de EHS.

2.4.3 Gebieden met natuurwaarden buiten de EHS

Groene contour

In het landelijk gebied liggen buiten de EHS kansen voor het realiseren van duurzame ecologische kwaliteiten, die van belang zijn voor het functioneren van de EHS. Deze gebieden zijn in de Provincie Utrecht begrensd in de "groene contour". In en aangrenzend aan deze gebieden wordt de vrijwillige realisatie van nieuwe natuur gestimuleerd. Op de "groene contour" is het 'nee, tenzij'- regime niet van toepassing. In deze gebieden geldt als enige aanvullende beperking op het algemene beleid voor het landelijk gebied dat voorkomen moet worden dat onomkeerbare ingrepen en processen, zoals grootschalige verstedelijking, het realiseren van natuur in deze gebieden onmogelijk wordt gemaakt.

Natuurwaarden buiten de EHS en Groene contour

Er liggen ook natuurwaarden buiten de EHS en de groene contour. Deze dragen veelal bij aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit en dienen daarom behouden te blijven. Op kaart zijn de gebieden aangegeven waar zich de belangrijkste natuurwaarden buiten de EHS en de groene contour bevinden. Op deze gebieden is het 'nee, tenzij'- regime niet van toepassing. De provincie vraagt gemeenten om in hun bestemmingsplannen voor deze gebieden een specifieke bestemming op te nemen ter bescherming en versterking van de actuele natuurwaarden. Ook bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen verdienen de eventueel aanwezige natuurwaarden nadrukkelijk aandacht.

Een specifieke categorie van natuurwaarden buiten de EHS zijn weidevogelkerngebieden. Om de weidevogels en het cultuurlandschap waarin zij verblijven te behouden, beschermt de provincie via het ruimtelijk beleid voor de landschappen en de bijbehorende regel in de PRV, deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verkavelingsstructuur.

Een "nee, tenzij-toets" behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Coalitie biodiversiteit

Natuur staat op veel plaatsen in Nederland en ook elders onder druk. Door het intensieve gebruik van onze omgeving verdwijnen steeds meer soorten. Maar een gezond ecosysteem wordt juist gekenmerkt door een hoge biodiversiteit. Deze rijkdom aan soorten is voor mensen van groot belang. Grontmij levert een bijdrage aan het behoud van soortenrijkdom en maakt deel uit van de Coalitie Biodiversiteit.

Natuur komt niet alleen voor in natuurgebieden, maar grote diversiteit wordt ook vaak aangetroffen in tuinen, parken en bouwterreinen! Om de natuurwaarden te behouden en te versterken hebben het rijk en provincies herstelopgaven geformuleerd. Het voornemen is om de achteruitgang van de biodiversiteit stop te zetten. Hiertoe heeft de Coalitie Biodiversiteit 2010 het Verdrag van Amersfoort ondertekend. De coalitie bestaat uit provincies, gemeenten, NGO's en bedrijven. Grontmij Nederland BV tekenende als eerste advies- en ingenieursbureau het Verdrag van Amersfoort en behoort tot de Coalitie Biodiversiteit.

Door het Verdrag te ondertekenen geeft de ondertekenaar aan zich actief te zullen inspannen om de biodiversiteit te verhogen. Grontmij neemt dan ook graag het initiatief binnen projecten om zoveel mogelijk aan de biodiversiteit bij te dragen. Hierbij kunt u denken aan het opzetten van ecologische knelpuntenanalyses, het adopteren van een voor de gemeente karakteristieke plant- of diersoort en natuurbeheerplannen voor parken en bedrijfsterreinen. Deze projecten richten zich niet alleen op natuurgebieden maar ook op binnenstedelijke wijken, industrieterreinen, kantorenpark of intensieve agrarische gebieden. Vaak kunnen door kleine aanpassingen of toevoegingen in een project, zoals aangepast bermbeheer, speciale armaturen van lichtmasten, faunapassages en natuurvriendelijke oevers, al winst worden behaald voor de biodiversiteit. Onder de aanbevelingen geven wij dan ook alvast een voorschot op de mogelijkheden om in het kader van dit project de biodiversiteit te versterken!

3 Resultaten quick-scan

3.1 Inventarisatie

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten en gebieden in het plangebied en omgeving. Er is gebruik gemaakt van diverse ecologische atlassen en internetbronnen (zie literatuurlijst voor compleet overzicht van geraadpleegde bronnen). Daarnaast zijn bij de provincie, lokale afdeling van het IVN (IVN Vecht en Plassengebied) en Natuurgroep Kockengen gegevens opgevraagd. Daarnaast is gebruik gemaakt van een natuurtoets die is uitgevoerd door Bureau Viridus in 2006. Deze informatie is gedateerd maar geeft wel een goede indicatie van de potenties van de watergangen in het gebied.

De provincie Utrecht inventariseert de volgende soortengroepen: planten, amfibieën, reptielen, vissen libellen, dagvlinders, sprinkhanen en krekels. Zoogdieren worden alleen in de inventarisatie meegenomen indien deze tijdens het overige veldwerk worden aangetroffen. Voor broedvogels wordt geen inventarisatie uitgevoerd. IVN Vecht en Plassengebied beschikt niet over flora- en faunagegevens van (de directe omgeving van) het plangebied. Van Natuurgroep Kockengen is een lijst met in het gebied waargenomen vogels ontvangen.

Voor de ligging van de EHS, weidevogelgebieden en andere provinciale natuurgebieden is gebruikt gemaakt van de website van de provincie (www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/buiten-beeld/). Informatie over Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten is afkomstig uit de gebiedendatabase van het ministerie van EL&I (bereikt via www.rijksoverheid.nl).

Tijdens het verkennend veldbezoek op 27-04-2012 is het plangebied ten noordoost van Vleuten bezocht. Dit veldbezoek is uitgevoerd door twee ter zake kundige ecologen van Grontmij. Het doel van het oriënterend veldbezoek was het plangebied en omgeving te beoordelen op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten.

Door de informatie uit het bronnenonderzoek te combineren met informatie uit het veldbezoek ontstaat een goed beeld van het actueel c.q. potentieel voorkomen van beschermde soorten in het gebied en de aanwezigheid van potentieel leefgebied van beschermde soorten.

3.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit agrarisch grasland (zie figuur 3). Het betreft vooral agrarisch, voedselrijk, grasland met een kort gegraasde soortenarme vegetatie (met name grassen, paardenbloem, distel en brandnetel). De deelgebieden B1, B2, B3 worden door paarden en schappen begraasd. Het grasland in het deelgebied B4 is meer kruidenrijk.

Figuur 3 Begraasd agrarisch grasland in het deelgebied B1 (a) en grasland in het deelgebied B4 (b) (foto's S. Wessels).

De in het plangebied aanwezige sloten bevatten vooral algen. Er zijn beperkt waterplanten aangetroffen. De oevers zijn met name met (korte) grassen begroeid en worden veelvuldig betreden door aanwezig vee (tijdens het veldbezoek schapen, paarden) (zie figuur 4).

Figuur 4 Slot in het deelgebied B1 (foto S. Wessels).

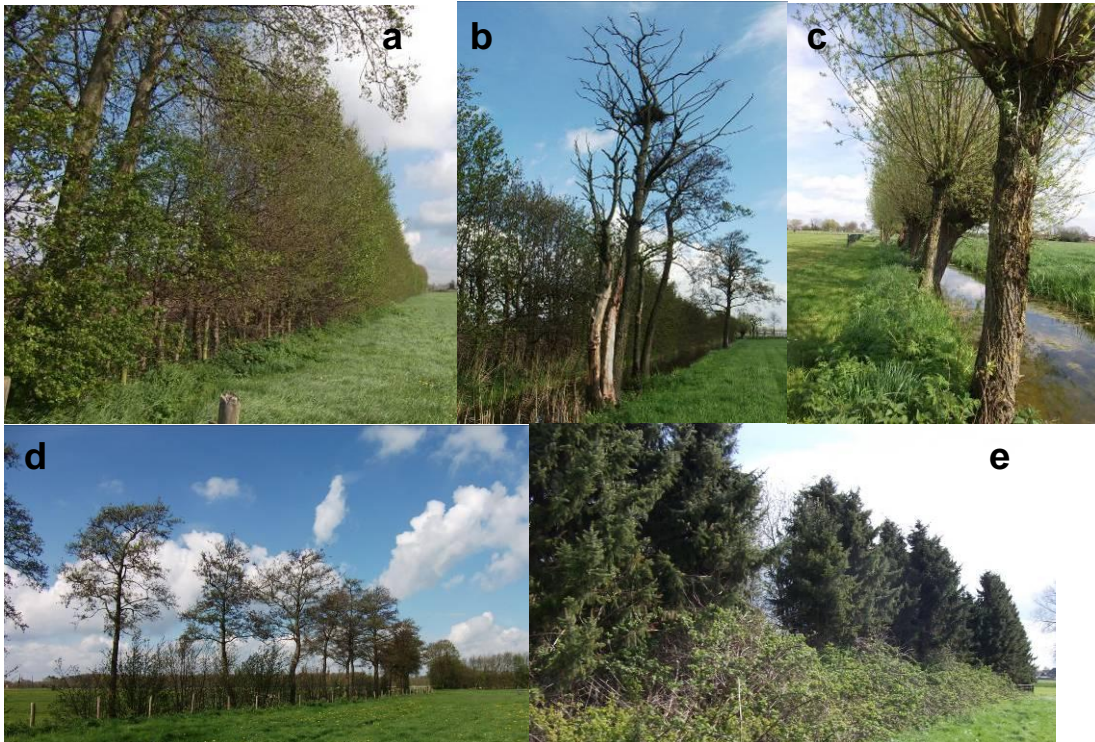
Op een aantal plekken in het plangebied zijn ruigtes aanwezig. Allereerst heeft zich een ruigte in de verlaten kas (brandnetels, bramen) ontwikkeld, op een voormalig graslandje ten noorden daarvan (grassen, distels, fluitenkruid) (beide in het deelgebied A2) en één in het deelgebied A1 (bramen, brandnetels, fruitbomenopslag) (zie figuur 5). Maar ook op andere plekken in het plangebied is ruigte aanwezig.

Figuur 5 Ruigte in de verlaten kas in het deelgebied A2 (a), ter noorden van de verlaten kas in het deelgebied A2 (b) en in het deelgebied A1 (c) (foto's S. Wessels).

Tenslotte zijn er bomen en bomenrijen in het plangebied aanwezig, met name een haag langs het westelijke zijde van het deelgebied A1 (voornamelijk meidoorn, els en vlier), bomen langs een sloot in het noordwest zijde van het deelgebied A1, bomen langs het zuidwest zijde van het deelgebied A1, wilgen naast een ingang tot de verlaten kas en naaldbomen erachter (beide deelgebied A2) en een rij van ca. 15-20 oude wilgen langs de sloot ten oosten van het "Bosje van Goes" (zie figuur 6). Het "Bosje van Goes" bestaat vooral uit wilgen, populieren en elzen. Onder de bomen is een dichte onderbegroeiing en zijn dode stronken aanwezig.

Figuur 6 Haag in het deelgebied A1 (a), bomen langs sloot in het plangebied A1 (b), rij van oude wilgen in de deelgebied A4 (c), bomen langs het zuidwest zijde van het deelgebied A1 (d) en naaldbomen achter de kas in het deelgebied A2 (e) (foto's S. Wessels).

3.3 Mogelijke effecten van de ingreep

De belangrijkste mogelijke negatieve effecten van de voorgenomen activiteiten waar de toetsing op is gericht zijn: permanent ruimtebeslag door inrichting van het plangebied en versterking door geluid licht of beweging als gevolg van de aanlegwerkzaamheden en het gebruik van het plangebied. Het 'Bosje van Goes' gelegen in zuidelijke deel van het plangebied en het grootste deel van de bebouwing gelegen in het noordelijke deel van het plangebied worden behouden.

Daar worden geen werkzaamheden uitgevoerd. De te behouden elementen zijn in figuur 1, hoofdstuk 1 weergegeven.

3.4 Natuurbeschermingswet

Inventarisatie

Uit de gebiedendatabase van het ministerie van EL&I (bereikt via www.rijksoverheid.nl) blijkt dat het dichtst bij het plangebied gelegen gebied, dat beschermd is in kader van Natuurbeschermingswet, zich op ca. 1,3km ten zuidwesten van het plangebied bevindt (figuur 7). Het betreft Beschermd Natuurmonument Moerasterreinen langs de Bijleveld. Het gebied is aangewezen vanwege de botanische kwaliteiten. Overige beschermde gebieden N2000 of Beschermd Natuurmonumenten zijn in de directe omgeving van het plangebied niet aanwezig.

Figuur 7 Ligging van Beschermd Natuurmonument Moerasterreinen langs de Bijleveld (oranje vlak ten zuidwest van het plangebied) (bron: www.rijksoverheid.nl 20-04-2012). Met rode cirkel is de ligging van het plangebied aangeven.

Toetsing

De mogelijke verstoring als gevolg van voorgenomen activiteiten zal maximaal in straal van enkele honderden meters plaats vinden. Binnen deze afstand liggen geen Natura2000 gebieden of Beschermd Natuurmonumenten. Het Beschermd Natuurmonument Bijleveld is daarbij niet verstoringgevoelig vanwege de botanische doelstelling. Effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn dan ook niet aan de orde.

3.5 Flora- en faunawet

3.5.1 Flora

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Op diverse websites (www.waarneming.nl, www.synbiosys.alterra.nl/lvd (landelijke vegetatie databank) en www.wilde-planten.nl) zijn geen waarnemingen van zwaar beschermde plantensoorten (Tabel 3 Flora- en faunawet) in (de directe omgeving van) het plangebied bekend. Tijdens inventarisatie uitgevoerd door Provincie Utrecht zijn in (de directe omgeving) van het plangebied ook geen tabel 2 of 3 soorten Ff-wet aangetroffen. Wel zijn tabel 1 soorten Ff-wet aangetroffen: aardaker en zwanenbloem. In eerder onderzoek van Viridus zijn in het plangebied geen tabel 2 of 3 soorten waargenomen.

Tijdens het veldbezoek is de Ff-beschermde soort gewone dotterbloem aangetroffen (Tabel 1 Ff-wet). Het betreft een aantal waarnemingen in een sloot in het Bosje van Goes en in een sloot in het deelgebied B4. Verder komt, volgens een informatiebord over het “Bosje van Goes”, ter plekke grote keverorchis en daslook voor (beide Tabel 2 Ff-wet).

Figuur 8 Het exemplaar van dotterbloem in een sloot in het deelgebied B4 (foto S. Wessels).

Gezien de aard van de aanwezige vegetatie (ruigte, intensief gebruikt voedselrijk grasland, soortenarme sloten) is het voorkomen van tabel 2 en 3 soorten planten in het potentiële beïnvloedingsgebied niet te verwachten.

Toetsing

Omdat alleen in het “Bosje van Goes”, dat behouden wordt, zwaarder beschermde soorten aanwezig zijn en verwacht kunnen worden, kunnen negatieve effecten op deze soorten worden uitgesloten. De overige soorten zijn beschermd onder de Ff-wet, Tabel 1, waarvoor een algemene vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Gezien de lage verwachtingswaarde van beschermde soorten van tabel 2 of 3 is nader onderzoek naar het voorkomen van vaatplantensoorten niet noodzakelijk.

3.5.2 Zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Volgens de zoogdierenatlas van de Zoogdierenvereniging (www.zoogdieratlas.nl) komen diverse soorten beschermde zoogdieren in het uurhok (5 x 5 km) van het plangebied voor. Het betreft baard- of brandtsvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (allen Tabel 3 Flora- en faunawet), en de overige soorten eekhoorn (Tabel 2 Flora- en faunawet), bosmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, veldmuis, egel, haas, konijn, mol, vos, bunzing, hermelijn en wezel (allen Tabel 1 Flora- en faunawet). Het is onbekend of de bovengenoemde soorten ook daadwerkelijk in het plangebied voorkomen. Op www.waarneming.nl zijn geen waarnemingen van zwaar beschermde zoogdierensoorten (Tabel 3 Flora- en faunawet) in (de directe omgeving van) het projectgebied bekend. Provincie Utrecht heeft ter plekke geen zoogdierinventarisatie uitgevoerd. In het onderzoek van Viridus zijn in het plangebied en omgeving bosmuis, bruin rat, mol, vos, haas, gewone dwergvleermuis, meervleermuis en watervleermuis aangetroffen.

In het projectgebied zijn tijdens het veldbezoek alleen algemene zoogdierensoorten aangetroffen, namelijk mol(shopen) haas en egel (laatste dood, beide Tabel 1 Ff-wet). In het “Bosje van Goes” komt, volgens een informatiebord, de wezel voor (Tabel 1 Ff-wet soort). In hetzelfde bosje zijn ook oudere bomen aanwezig waarin zich vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen bevinden. Er zijn een aantal vleermuiskasten aanwezig. Het verlaten gebouw in het deelgebied A2 zou als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Hetzelfde geldt voor de overige gebouwen in het plangebied. Het gebruik van sloten als vliegroute voor vleermuizen is onwaarschijnlijk, omdat het smalle sloten (max 2 m breed) betreft. Wel kunnen de bomenrijen in het plangebied als vliegroute gebruikt worden (vooral de haag langs het westelijke grens van het gebied). De watergangen in het plangebied zijn te smal om van relevant belang te zijn als foerageergebied voor soorten zoals water- of meervleermuis.

De in het plangebied aanwezige sloten bevatten geen geschikt biotoop voor zwaar beschermde soorten zoals Waterspitsmuis, omdat er zich nauwelijks waterplanten langs de oever bevinden. De rest van het plangebied is geschikt als leefgebied vooral voor kleine, algemene zoogdierensoorten van Tabel 1, zoals muizensoorten.

Op basis van de waarnemingen in het plangebied en omgeving en de aard en kwaliteit van de aanwezige begroeiing is het actueel/potentieel voorkomen van tabel 2 en 3 zoogdierensoorten beperkt tot vleermuizen die de bomenrij aan de westzijde kunnen gebruiken als migratieroute en die vaste verblijfplaatsen in het plangebied (bomen, gebouwen) kunnen gebruiken

Toetsing

Als gevolg van voorgenomen werkzaamheden wordt potentieel leefgebied van algemene zoogdierensoorten, zoals muizensoorten, in een deel het plangebied verwijderd. Het betreft algemene soorten van Tabel 1 van Ff-wet, waarvoor een algemene vrijstelling geldt. De soorten zijn bovendien mobiel en kunnen uitwijken naar de directe omgeving, waar geschikt vergelijkbaar habitat aanwezig is.

Omdat in het Bosje van Goes en in het deel van de bebouwing gelegen in het noordelijke deel van het plangebied geen werkzaamheden worden uitgevoerd, is aantasting van de potentiële vaste verblijfplaatsen van de vleermuizen in deze delen van het plangebied uit te sluiten. De verstoring van daar mogelijk voorkomende vleermuizen tijdens de werkzaamheden is ook uit te sluiten, er van uitgaande dat de werkzaamheden overdag (geen verstoring door verlichting) of in de winter (de winterrust periode van vleermuizen) worden uitgevoerd. Het slopen van de gebouwen en het eventueel kappen van bomen(rijen) in de rest van het plangebied heeft een mogelijk negatieve invloed op de functionaliteit van deze elementen als vaste rust- of verblijfplaatsen en vliegroutes voor vleermuizen. Verder kan het gebruik van het plangebied na afronding van de werkzaamheden tot de verstoring van vleermuizen door licht vanuit bebouwing en wegen leiden. Dat geldt voor het gehele plangebied en dus ook voor de elementen die behouden zullen worden zoals Bosje van Goes". Nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen in het plangebied en het gebruik van bovengenoemde elementen in het plangebied door vleermuizen is daarom noodzakelijk.

3.5.3 Vogels

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Via www.waarneming.nl zijn verspreidingskaartjes van verschillende soorten in (de directe omgeving van) het plangebied bekend, zoals wilde eend en ekster. Provincie Utrecht heeft ter plekke geen vogelinventarisatie uitgevoerd. Van de Natuurgroep Kockengen is een lijst met in (de directe omgeving van) het plangebied geziene vogels ontvangen. Het betreft de volgende soorten: huismuis, buizerd, sperwer, havik, kerkuil, groene specht, ijsvogel, kleine bonte specht, bosuil, ekster, kraai, boomklever, reiger, koolmees, pimpelmees, smelleken, houtduif, tortelduif, lijster, merel, staartmees, sijs, putter, boekvink, nijlgans, wilde eend, kuifeend, bergeend, smient, grote zilverreiger, blauwe reiger, kolgans, grauwe gans, canadese gans, grutto, kievit, fitis, scholekster, watersnip, houtsnip, zilvermeeuw en kokmeeuw. Omdat de waarnemingen van de meer bijzondere soorten vooral betrekking hebben op soorten van bos en open water is het voorkomen hiervan in het te ontwikkelen plangebied niet te verwachten.

In het onderzoek van Viridus (2006) zijn broedgevallen van meerkoet, wilde eend, waterhoen en fuut in de watergangen in de omgeving van het plangebied vastgesteld.

Tijdens het veldbezoek is in een sloot in het deelgebied A1 een broedende meerkoet waargenomen. Aan de oever van een sloot in het deelgebied B1 is een nest met eieren van waarschijnlijk een meerkoet aangetroffen. Aan de noordkant van het "Bosje van Goes" is een nest van een zwaan gezien.

In het verlaten gebouw in het deelgebied A2 zijn zwaluwnesten aangetroffen. Ook in andere gebouwen in het plangebied kunnen zwaluwen nestelen, boerenzwaluw vloog rond aan de noordzijde van het plangebied. Verder zijn er in enkele bomen in het plangebied een aantal grote nesten waargenomen. Het is niet bekend van welke soort(en) de nesten zijn en of de nesten in gebruik zijn.

In het "Bosje van Goes" broeden mogelijk soorten waarvan nesten jaarrond beschermd zijn. Ook is het bosje een geschikt broedhabitat voor spechten; volgens informatiebord komt daar grote bonte specht voor. Verder is het "Bosje van Goes" ook een geschikt (broed)habitat voor een groot aantal aan bos gebonden vogelsoorten. De aanwezige ruigtes in het plangebied kunnen ook een potentieel habitat voor vogelsoorten zoals bv. huismus zijn. Van niet-broedvogels zijn er tijdens het veldbezoek volgende soorten waargenomen: kievit, houtduif, kraai, zwaluw (allen overvliegend), nijlgans, scholekster (foeragerend op grasland), reiger, wilde eend, zwaan (in een sloot). Daarnaast zijn fazant en huismus gehoord.

Toetsing

Alle vogels genieten bescherming onder Flora- en faunawet. De werkzaamheden kunnen tot verstoring en vernietiging van biotoop leiden.

Vernietiging van broedbiotoop en/of verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Om beide effecten te voorkomen moeten de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd worden of voor aanvang van het broedseizoen worden gestart zodat er zich geen vogels vestigen. Voor nesten die aangemerkt worden als vaste verblijfplaatsen kunnen de werkzaamheden alleen buiten het verblijfseizoen worden uitgevoerd.

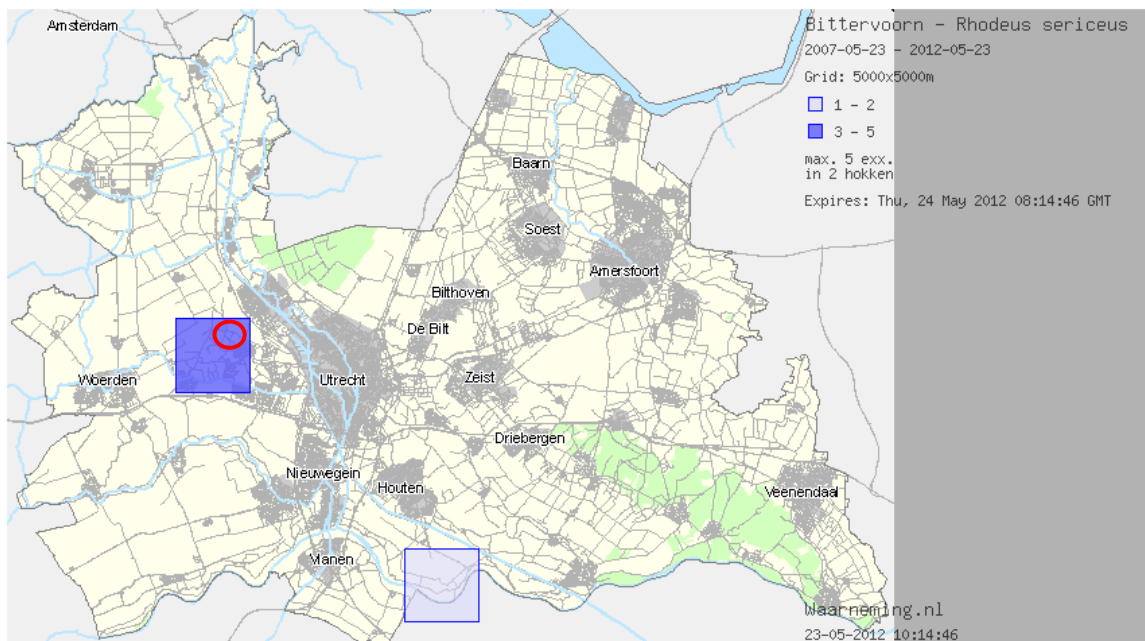
Het kappen van bomen in het plangebied, leidt mogelijk tot vernietiging van nesten, die jaarrond beschermd zijn. De vernietiging van in het bosje van Goes voorkomende nesten is uit te sluiten, gezien dat er geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Echter als gevolg van de werkzaamheden kunnen vogels met jaarrond beschermde nesten verstoord worden. Dat betreft soorten zoals bosuil die hele jaarrond dezelfde nestlocatie gebruiken en die ook buiten broedtijd niet verstoord mogen worden. Als gevolg van het slopen van de gebouwen in het plangebied, zullen de zwaluwnesten vernietigd zijn. Deze nesten zijn jaarrond beschermd (beschermingscategorie 5) en een nadere inventarisatie daarvan is daarom gewenst.

Bovendien zijn de gebouwen een potentieel geschikt broedlocatie voor soorten als mus (beschermingscategorie 1). Verder kunnen vogels met jaarrond beschermde nesten die in het plangebied mogelijk voorkomen ook tijdens het gebruik van het plangebied na afronding van de werkzaamheden verstoord worden inclusief het Bosje van Goes. Een nadere inventarisatie van de aanwezige beschermde nesten in het plangebied is daarom noodzakelijk.

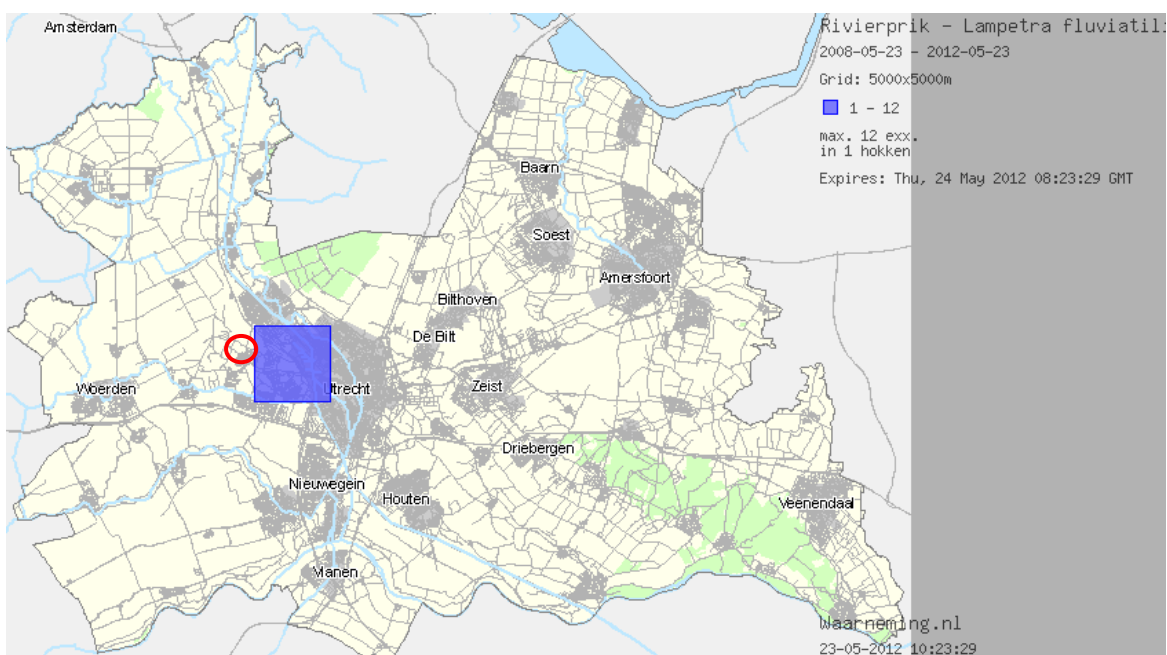
3.5.4 Vissen

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Via www.waarneming.nl zijn waarnemingen van bittervoorn, rivierprik (Tabel 3 Ff- wet) en kleine modderkruiper (Tabel 2 Ff-wet) bekend in (de omgeving van) het projectgebied (zie figuur 9 - 10). Via de Provincie Utrecht zijn er geen waarnemingen van beschermde vissensoorten in (de omgeving van) het plangebied bekend. Het onderzoek van Viridus geeft het potentieel voorkomen van kleine modderkruiper (tabel 2) en bittervoorn (tabel 3) aan.

Figuur 9 Verspreidingskaart van bittervoorn in provincie Utrecht, met een rode cirkel is de ligging van het plangebied weergegeven. (bron: www.waarneming.nl)

Figuur 10 Verspreidingskaart van rivierprik in provincie Utrecht, met een rode cirkel is de ligging van het plangebied weergegeven. (bron: www.waarneming.nl)

Op basis van de habitatgeschiktheidsbeoordeling tijdens het veldbezoek kan de aanwezigheid van de kleine modderkruiper en bittervoorn in de sloten in het plangebied niet uitgesloten worden.

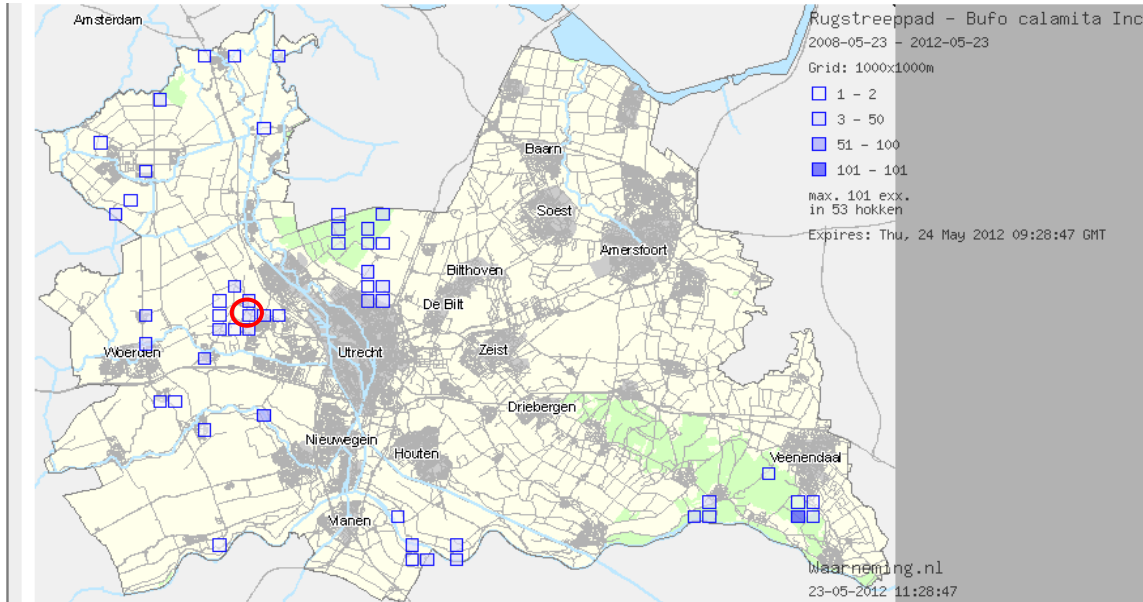
Toetsing

Als gevolg van het dampen van sloten zal een actueel/potentieel leefgebied van kleine modderkruiper (Tabel 2 Ff-wet) en bittervoorn (Tabel 3 Ff-wet) verdwijnen. Ook kunnen de individuen van deze soorten dat eventueel in de sloten voorkomen, gedood worden. Nader onderzoek naar het voorkomen in het plangebied van beschermde in het kader van Flora en faunawet vissoorten is noodzakelijk.

3.5.5 Amfibieën

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

In het uurhok van het plangebied komen zwaarder beschermde soorten voor, namelijk: Kamsalamander, Rugstreeppad, Heikikker (www.ravon.nl). Op een hoger detailniveau (kilometerhokken) komt echter alleen Rugstreeppad in (de directe omgeving van) het plangebied voor (www.waarneming.nl) (zie figuur 11). Volgens gegevens van Provincie Utrecht, zijn in (de directe omgeving van) het projectgebied volgende soorten aangetroffen: gewone pad, middelste groene kikker, meerkikker, bruine kikker, kleine watersalamander (allen Tabel 1 Flora en faunawet soorten). In het onderzoek van Viridus is het voorkomen van poelkikker en rugstreeppad in de omgeving vermeld.

Figuur 11 Verspreidingskaart van rugstreeppad in provincie Utrecht, met een rode cirkel is de ligging van het plangebied weergegeven. (bron: www.waarneming.nl)

Tijdens het veldbezoek zijn in de sloot langs een rij van oude wilgen in het deelgebied A4 kikkervisjes aangetroffen. Op basis van de habitatgeschiktheidsbeoordeling kan het voorkomen van tabel 2 en 3 soorten in het plangebied niet worden uitgesloten. Tevens kunnen de sloten in het plangebied als (voortplantings-)biotop voor algemene amfibieënsoorten (Tabel 1 Ff-wet) dienen.

Toetsing

Als het gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt potentieel (voortplantings-)biotop van beschermde amfibieënsoorten, verwijderd. Ook kunnen de individuen van deze soorten die eventueel in het plangebied voorkomen, gedood worden. Nader onderzoek naar het voorkomen van amfibieënsoorten (rugstreeppad en poelkikker) in het plangebied is daarom noodzakelijk.

3.5.6 Reptielen

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Op www.ravon.nl, waarneming.nl en www.telmeel.nl zijn geen waarnemingen van beschermde soorten zoals ringslag of levendbarende hagedis in (de directe omgeving van) het plangebied bekend. Van Provincie Utrecht zijn er ook geen waarnemingen van reptielensoorten in het gebied bekend. Naar aanleiding van een waarneming uit 1975 in de omgeving van het plangebied, heeft bureau Viridus onderzoek naar ringslang uitgevoerd (2006). Deze soort is echter in het plangebied en omgeving niet aangetroffen. Ook volgens beheerder van het in de nabij het plangebied liggende Natuurmonumenten zijn in de wijde omgeving geen waarnemingen van ringslang bekend. Gezien de bovenstaande is het voorkomen van de ringslang in het plangebied uit te sluiten. Het voorkomen van overige beschermde reptielen is eveneens uit te sluiten op basis van bekende verspreiding en/of het ontbreken van geschikte habitat voor deze soorten (bv. heide).

Toetsing

Gezien het (potentieel) ontbreken van de beschermde reptielensoorten en/of voor deze soorten geschikt biotoop in het plangebied zijn effecten van de voorgenomen activiteiten op deze soorten op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soortgroep is niet noodzakelijk.

3.5.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomen beschermde soorten

Op www.vlinderstichting.nl, www.libellennet.nl en www.waarnemingen.nl zijn geen waarnemingen van beschermde ongewervelden in (de directe omgeving van) het plangebied bekend. Ook tijdens inventarisaties uitgevoerd in opdracht van Provincie Utrecht zijn er in het gebied geen beschermde soorten aangetroffen. Wel zijn er algemene, niet beschermde in kader van Ff-wet soorten waargenomen, namelijk: argusvlinder, bont zandoogje, icarusblauwtje en zwartsprietdikkopje (dagvlinders) en variabele waterjuffer en lantaarntje (libellen). Uit het onderzoek van Viridus zijn geen tabel 2 of 3 soorten aangetroffen.

In het plangebied zijn op basis van de aarde en kwaliteit van de aanwezige begroeiing geen beschermde soorten ongewervelden van tabel 2 en 3 te verwachten. Specifieke waardplanten, zoals krabbenscheer voor Groene glazenmaker ontbreken.

Toetsing

Gezien het ontbreken van beschermde ongewervelden soorten en/of geschikt biotoop zijn negatieve effecten op beschermde soorten uitgesloten. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soortgroep is niet noodzakelijk.

3.5.8 Samenvatting en conclusie

Hieronder (tabel 3.1) is een samenvatting gegeven van het verkennend veldbezoek en de habitatgeschiktheid beoordeling.

Tabel 3.1 Beschermde soorten waargenomen in het plangebied en omgeving en soorten die mogelijk in het gebied voorkomen op grond van habitatgeschiktheid.

Soortgroep	Soort	Categorie Flora- en faunawet	Geschikt habitat aanwezig?	Voorkomen vastgesteld?
Planten	gewone dotterbloem	FF1	Ja	Ja
	daslook, grote keverorchis	FF2	Ja	Nee*
Zoogdieren	Diverse kleine zoogdierensoorten, e.g. muizen	FF1	Ja	Nee
	Diverse vleermuizen	FF3	Ja	Nee
Vogels	Diverse algemene soorten		Ja	Ja
	Soorten met jaarrond beschermde nesten	Cat. 1t/m 4 en 5	Ja	Ja
Vissen	kleine modderkruiper, bittervoorn	FF2/FF3	Ja	Nee
Amfibieën	Diverse algemene soorten	FF1	Ja	Ja
	rugstreepad, poelkikker	FF3	Ja	Nee
Ongewervelden	Beschermde soorten	nvt	Nee	Nee

*komt voor volgens een informatiebord

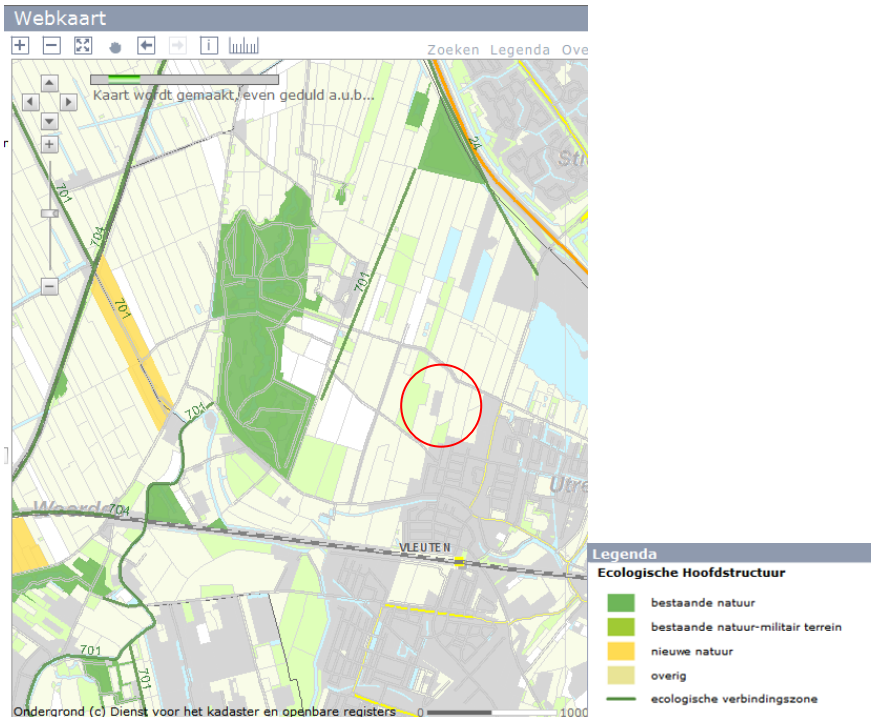
Uit de analyse blijkt dat in het kader van Ff-wet nader onderzoek naar vleermuizen, jaarrond beschermde vogelnesten, beschermde vissensoorten (kleine modderkruiper, bittervoorn) en beschermde amfibieënsoorten (rugstreepad, poelkikker) noodzakelijk is.

3.6 Provinciaal beleid

3.6.1 Ecologische hoofdstructuur

Inventarisatie

Volgens de website van Provincie Utrecht (www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/buiten-beeld/) maakt het projectgebied geen onderdeel van EHS. Op ca. 1 km afstand van het plangebied zijn een aantal EHS gebieden en verbindingzones gelegen (zie figuur 12a)

Figuur 12a Overzicht van Ecologische Hoofdstructuur (donker groene vlakken) en Ecologische verbindingzones (groene lijnen) ten opzichte van het plan gebied (rood omcirkeld) (bron: website provincie Utrecht)

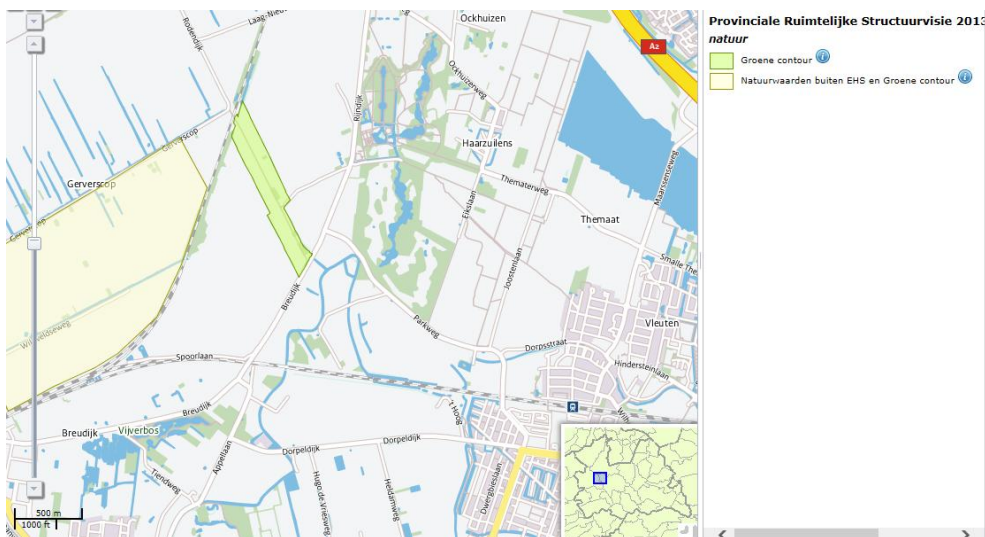
Toetsing

Het projectgebied ligt op geruime afstand van EHS (minstens 1 km ten westen van projectgebied). Gezien deze afstand kunnen effecten als gevolg van voorgenomen activiteiten op wezenlijke kenmerken van EHS op voorhand worden uitgesloten. Gezien het voorgaande hoeft geen "nee, tenzij" toets uitgevoerd te worden.

3.6.2 Gebieden met natuurwaarden buiten de EHS

Inventarisatie

Volgens de website van Provincie Utrecht maakt het projectgebied geen onderdeel van gebieden met natuurwaarden buiten de EHS. Deze gebieden zijn op meer dan 2km van het plangebied gelegen (zie figuur 12b).

Figuur 12b. Gebieden met natuurwaarden buiten de EHS (bron: website provincie Utrecht.)

Toetsing

Voor gebieden met natuurwaarden is toetsing in het kader van het nee-tenzij-principe niet van toepassing. Deze gebieden liggen overigens ook buiten bereik van mogelijk effecten als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Nadere toetsing is niet aan orde.

4 Aanvullend onderzoek

4.1 Inventarisatie

In kader van het aanvullend onderzoek zijn inventarisaties naar steenuil en overige broedvogels, vleermuizen, amfibieën en vissen uitgevoerd.

Steenuil

Het inventarisatie naar steenuil vond plaats in het vroege voorjaar van 2013 en bestond uit drie inventarisatierondes volgens de STONE methode. Hierbij is met een geluidsrecorder het geluid van een territoriaal mannetje afgespeeld op enkele strategische punten in het projectgebied en geïnventariseerd op reacties op deze geluiden. Daarnaast is bij de overige broedvogels- en vleermuizeninventarisaties aandacht besteed aan de aanwezigheid van de steenuil.

Overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Het projectgebied is eenmalig gebiedsdekkend onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (soorten van Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep). Daarbij is gekeken of deze nesten in gebruik zijn. Aanvullend op de ochtendinventarisaties van vleermuizen is er geïnventariseerd op activiteiten op de nesten.

Vleermuizen

De inventarisaties naar vleermuizen zijn uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013 met behulp van zogenaamde batdetector, dat de ultrasone geluiden van vleermuizen opvangt en maakt deze hoorbaar voor het menselijke gehoor. De inventarisaties bestond uit onderzoeken naar:

- Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen: drie inventarisatierondes in periode 15 mei-15 juli 2013, waarvan twee in de vroege ochtend vanaf twee uur voor zonsopkomst en één ronde 's avonds vanaf zonsondergang.
- Paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen: twee inventarisatierondes in periode 1 augustus-15 september 2013, waarvan één in de vroege ochtend en de andere 's avonds.
- Vliegroutes en foerageergebied: is simultaan met de overige vleermuizeninventarisaties uitgevoerd.
- Winterverblijven van vleermuizen: op basis van het middernachtzwermen van vleermuizen bij de potentiële winterverblijven tijdens inventarisaties in de balts- en paarperiode.

Amfibieën

Het inventarisatie naar amfibieën vond plaats in de avond van 10 mei, 29 mei en 13 juni 2013 en bestond uit het waarnemen van zangkoren.

Vissen

Het inventarisatie naar vissen vond plaats op 10 september 2013 en bestond uit het bevissen van alle sloten in het plangebied met een draagbaar elektrisch schepnet.

4.2 Resultaten inventarisatie en toetsing effecten

4.2.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

De steenuil is binnen het plangebied niet waargenomen. In het “Bosje van Goes” is een broedgeval van buizerd (categorie 4 van aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten) en een broederterruim van bosuil (categorie 5 van aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten) aangetroffen. In de noordoosthoek, in de directe omgeving van het projectgebied is een nest van de zwarte kraai (categorie 5 van aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten) aangetroffen.

De resultaten van inventarisatie van broedvogels met jaarrond beschermde nesten staan weergegeven in figuur 13.

Steenuil

Aangezien er geen individuen van steenuil in het plangebied zijn aangetroffen, zijn effecten van de voorgenomen activiteiten op deze soort uit te sluiten en is het aanvragen van een ontheffing op grond van Ff- wet niet noodzakelijk.

Buizerd

De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot directe aantasting van de nest. Er is echter sprake van invloed op de functionaliteit van de nest door de verstoring en door het verwijderen van een (deel) van de foerageergebied. Indien de werkzaamheden buiten het broedperiode van deze soort (indicatief maart - juli) uitgevoerd worden, kunnen de effecten op de functionaliteit van de nest en daardoor op de broedende vogels in de bouwfase voorkomen worden. Door de verstoring in de gebruikfase zal de nest mogelijk niet op nieuw in het gebruik genomen worden. De buizerd is echter opportunistisch en in staat om nieuwe locaties snel te bezetten, mits er geschikte nestbomen en voldoende voedsel aanbod in omgeving beschikbaar is. Deze alternatieve plekken zijn in de omgeving van het plangebied aanwezig waardoor er geen sprake van wezenlijke verstoring is als gevolg van het realiseren van het voorgenomen plan.

Omdat als gevolg van verstoring de buizerd (categorie 4 soort) gedwongen is om andere nestlocatie te kiezen, worden wel de verbodsbepalingen van Ff-wet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing in kader van de Ff-wet is noodzakelijk. Gezien de voorgenomen ontwikkeling niet tot wezenlijke verstoring leidt en er een sprake is van een in dit kader geldend wettelijke belang (dwingende redenen voor groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige wezenlijke effecten), en er geen andere bevredigende oplossing voor het uitvoeren van het plan (locatie, inrichting op locatie en wijze van uitvoering van de werkzaamheden) mogelijk is, is een ontheffing verleenbaar, mits de werkzaamheden buiten broedperiode van deze soort uitgevoerd worden om het verstoring van het broedgeval te voorkomen.

Bosuil

De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot directe aantasting van de nest. Er is echter sprake van invloed op de functionaliteit van de nest door de verstoring en door het verwijderen van een (deel) van de foerageergebied. Indien de werkzaamheden buiten het broedperiode van deze soort (indicatief februari - juni) uitgevoerd worden, kunnen de negatieve effecten daarvan op functionaliteit van de nest en daardoor op de broedende vogels voorkomen worden. Buiten het broedseizoen is deze soort (categorie 5) niet beschermd omdat het niet een lokaal zeldzame soort betreft en omdat er alternatieve nestlocaties in de omgeving beschikbaar zijn. Het aanvragen van een ontheffing voor deze soort op grond van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk, mits er buiten het broedseizoen van deze soort wordt gewerkt.

Zwarte kraai

De voorgenomen werkzaamheden leiden niet tot directe aantasting van de nest maar kunnen tot de verstoring van broedende individuen leiden. Gezien het waargenomen nest door de zwaarte kraai zelf gebruikt wordt en niet door een roofvogel uit categorie 1 t/m 4 van lijst van jaarrond beschermde vogelnesten, is de nestplaats alleen in het broedperiode beschermd. Ervan uitgaande dat werkzaamheden buiten broedseizoen worden uitgevoerd (indicatief maart-juni), is het aanvragen van een ontheffing voor deze soort op grond van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

4.2.2 Vleermuizen

Er is zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis binnen het projectgebied waargenomen (verlaten gebouw bij het verlaten kas). In het "Bosje van Goes" is een paarverblijf van ruige dwergvleermuis (meest noordelijk gehangen vleermuiskast) en van rosse vleermuis (boom aan de westkant van het bosje) waargenomen. Er is een vliegroute van zeven individuen van gewone dwergvleermuis waargenomen langs de west zijde van het verlaten kas. Deze individuen vlogen hier in de vroege ochtend in zuidelijke richting langs het kas en ruige begroeiing naar de bebouwde kom toe. Binnen het plangebied is de grootste foerageeractiviteit in het "Bosje van Goes" waargenomen, waar gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis jagen. Daarnaast zijn in de open gebieden rondom het bosje enkele foeragerende individuen van gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen.

De resultaten van vleermuizeninventarisaties staan weergegeven in figuur 13.

De uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden zal tot vernietiging van een *vaste verblijfplaats* van gewone dwergvleermuis leiden. Er zijn geen mitigerende maatregelen mogelijk om deze effecten te voorkomen. Het aanvragen van een ontheffing in kader van de Ff-wet is daarom noodzakelijk in combinatie met mitigerende maatregelen (aanbrengen van alternatieve vaste verblijfplaatsen, werken buiten kwetsbare periode) om de effecten tot minimum te beperken.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden verdwijnt een *vliegroute* van gewone dwergvleermuis (langs verlaten kaas), waardoor de functionaliteit van de in de directe omgeving van het plangebied mogelijk aanwezige vaste verblijfplaatsen van deze soort aangetast kan worden. Indien een alternatieve vliegroute wordt gecreëerd (bv. langs de westelijke grens van het plangebied door het bestaande bomenlijn met extra beplanting tot een doorlopende lijn uit te breiden) die voor het uitvoeren van de werkzaamheden functioneert, worden dan geen verbodsbepalingen van Ff-wet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing op grond van Ff-wet is dan juridisch gezien niet noodzakelijk, maar gezien er in kader van verwijderen van de vaste verblijfplaats van gewone dwergvleermuis een ontheffing noodzakelijk is, wordt aanbevolen om in dezelfde aanvraag een ontheffing in kader van verwijderen van een essentiële vliegroute voor deze soort ook aan te vragen.

Het uitvoeren van het voorgenomen ingreep kan tot mogelijke verstoring door geluid en verlichting en dus tot mogelijke aantasting van de functionaliteit van de *paarverblijven* van ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis leiden. Door het treffen van mitigerende maatregelen (werken buiten paartijd, verlichting op de toekomstige bebouwing zo inpassen dat het geen verstoring veroorzaakt) kunnen deze negatieve effecten voorkomen worden en worden er dan geen verbodsbepalingen van Ff-wet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing op grond van Ff-wet is dan juridisch gezien niet noodzakelijk, maar gezien er voor gewone dwergvleermuis een ontheffing noodzakelijk is, wordt aanbevolen om in dezelfde aanvraag een ontheffing voor ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis ook aan te vragen.

Gezien de voorgenomen ontwikkeling niet tot de aantasting van de gunstige staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis leidt en er een sprake is van geldend wettelijke belang (dwingende redenen voor groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige wezenlijke effecten), en er geen andere bevredigende oplossing voor het uitvoeren van het plan (locatie, inrichting op locatie en wijze van uitvoering van de werkzaamheden) mogelijk is, is een ontheffing verleenbaar, mits de noodzakelijke mitigerende maatregelen worden getroffen om de negatieve effecten te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken. Deze maatregelen dienen te worden uitgewerkt in de activiteitenplan bij het aanvragen van de ontheffing.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten zal mogelijk (deel van) het *foerageergebied* van gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis in het projectgebied verdwijnen. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied van deze soorten aangezien er in de omgeving alternatief foerageergebied aanwezig is en in de loop van tijd zal mogelijk in

plangebied ook nieuw foerageergebied ontstaan. Het aanvragen van een ontheffing in kader van de Ff-wet en mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Legenda:

- Voortplantingswater rugstreepad
- Nest buizerd
- Broedterritorium bosuil
- Nest zwarte kraai
- Zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- Paarverblijf ruige dwergvleermuis
- Paarverblijf rosse vleermuis
- Foeragerende gewone dwergvleermuis
- Foeragerende rosse vleermuis
- Foeragerende ruige dwergvleermuis
- Foeragerende watervleermuis
- Vliegroute gewone dwergvleermuis

Figuur 13 Waarnemingen van vleermuizen en vogels met een vaste verblijfplaats in 2013,

4.2.3 Amfibieën

In het plangebied zijn volgende amfibieën waargenomen: rugstreeppad, poelkikker (beide Tabel 3 Ff-wet), bastaardkikker, bruine kikker (beide Tabel 1 Ff-wet).

De rugstreeppad is in het plangebied vooral in de dichtgroeende sloten waargenomen (zie figuur 14 en 13). Overige amfibieën zijn overal in het plangebied waargenomen, maar waren veel talrijker in de dichtgroeende sloten.

Als gevolg van de voorgenomen ingreep in het plangebied zal (deel van) voortplantings- of vaste rust – of verblijfplaats- en foerageergebied van rugstreeppad en poelkikker verdwijnen en kunnen de individuen van beide soorten gewond en of gedood worden. Er zijn geen mitigerende maatregelen mogelijk om deze effecten te voorkomen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van Ff- wet is daarom noodzakelijk.

Gezien de voorgenomen ontwikkeling niet tot de aantasting van de gunstige staat van instandhouding van beide soorten leidt en er een sprake is van een geldend wettelijke belang (dwingende redenen voor groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige wezenlijke effecten), en er geen andere bevredigende oplossing voor het uitvoeren van het plan (locatie, inrichting op locatie en wijze van uitvoering van de werkzaamheden) mogelijk is, is een ontheffing verleenbaar, mits de noodzakelijke mitigerende maatregelen worden getroffen om de effecten tot minimum te beperken. Deze bestaan uit o.a. werken buiten kwetsbare periode van deze soorten en gefaseerd werken. De mitigerende maatregelen dienen te worden uitgewerkt in de activiteitenplan bij het aanvragen van een ontheffing.

Op de waargenomen Tabel 1 Ff-wet soorten zijn effecten van de voorgenomen ingreep ook te verwachten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Flora en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van Ff- wet voor deze soorten is daarom niet noodzakelijk.

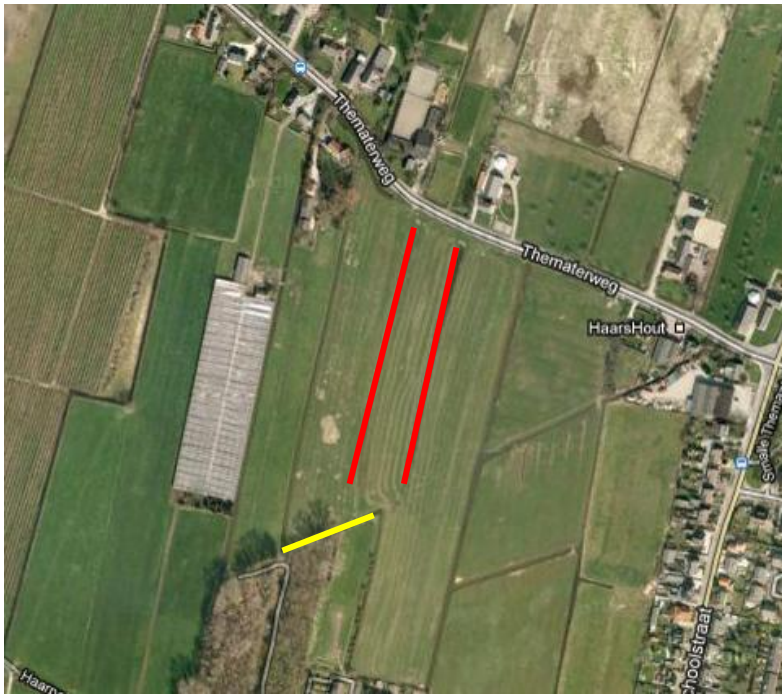
4.2.4 Vissen

In de sloten in het plangebied zijn tientallen individuen van de kleine modderkruiper (tabel 2 Ff-wet), een individu van de bittervoorn (tabel 3 Ff-wet) (zie figuur 14) en andere niet beschermd in het kader van Ff-wet vissensoorten (baars, blankvoorn, ruisvoornsnoek, tiendoornige stekelbaars, zeelt) aangetroffen. In de grotere watervoerende sloten werd veel meer vis waargenomen dan in de dichtgegroeide sloten.

Als gevolg van het dempen van sloten in het plangebied zal (deel van) het leefgebied van kleine modderkruiper en bittervoorn verdwijnen en kunnen de individuen van beide soorten gewond en of gedood worden. Er zijn geen mitigerende maatregelen mogelijk om deze effecten te voorkomen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van Ff- wet is daarom noodzakelijk.

Gezien de voorgenomen ontwikkeling niet tot de aantasting van de gunstige staat van instandhouding van beide soorten leidt en er een sprake is van een geldend wettelijke belang (dwingende redenen voor groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu gunstige wezenlijke effecten), en dat er geen andere bevredigende oplossing voor het uitvoeren van het plan (locatie, inrichting op locatie en wijze van uitvoering van de werkzaamheden) mogelijk is, is een ontheffing verleenbaar, mits de noodzakelijke mitigerende maatregelen worden getroffen om de effecten tot minimum te beperken. Deze bestaan uit o.a. werken buiten kwetsbare periode van deze soorten en gefaseerd werken. De mitigerende maatregelen dienen te worden uitgewerkt in de activiteitenplan bij het aanvragen van een ontheffing.

Op overige waargenomen vissensoorten zijn effecten van de voorgenomen ingreep ook te verwachten. Deze soorten zijn niet in het kader van Ff-wet beschermd. Het aanvragen van een ontheffing op grond van Ff- wet voor deze soorten is daarom niet noodzakelijk.

Figuur 14 Locatie van de sloten waar bittervoorn (geel) en rugstreeppad (rood) zijn waargenomen.

4.2.5 Ongewervelden

In het uitgevoerde aanvullend veldonderzoek is geen nader onderzoek voor de platte schijfhoren opgenomen omdat het voorkomen van deze soort op basis van de eerder bekende verspreidingsgegevens niet te verwachten was. Inmiddels zijn er recente waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend op basis waarvan het voorkomen van deze soort echter niet langer is uit te sluiten. In dit kader bevelen wij aan voor deze soort alsnog aanvullend onderzoek uit te voeren in de realisatiefase. Indien de soort wordt aangetroffen is een ontheffing noodzakelijk. Omdat er geen sprake zal zijn van een kernpopulatie zullen de voorgenomen activiteiten niet leiden tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort en is een eventuele ontheffing verleenbaar.

5 Conclusies

5.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied bevindt zich niet binnen invloedssfeer van een Natura 2000-gebied en/of Beschermd Natuurmonument. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen externe werking op dergelijke gebieden. Gezien het voorgaande is een vervolgpcedure niet noodzakelijk.

5.2 Flora- en faunawet

5.2.1 Flora

Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat er geen Flora- en faunawet beschermde plantensoorten van tabel 2 en/of 3 binnen het plangebied voorkomen c.q. te verwachten zijn, die mogelijk effecten ondervinden bij de uitvoering van het project. Wel komt een aantal algemene soorten voor (o.a. gewone dotterbloem) van Tabel 1 van de Ff-wet.

Omdat er voor Tabel 1 soorten vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen, is een Ff-wet ontheffing niet noodzakelijk. De te treffen maatregelen beperken zich tot zorgplicht (bv. werken buiten kwetsbare periodes).

5.2.2 Zoogdieren

Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat het plangebied en/of directe omgeving wordt benut door vleermuizen (vaste verblijfplaatsen, vliegroutes, foerageergebied) (Tabel 3 Ff-wet). Hiervoor is aanvraag van ontheffing noodzakelijk. Deze ontheffingen zijn verleenbaar mits de noodzakelijke mitigerende maatregelen worden getroffen. Deze bestaan uit werken buiten kwetsbare periodes, aanbrengen van alternatieve vaste verblijfplaatsen, creëren van een alternatieve vliegroute, en verlichting op de toekomstige bebouwing zo inpassen dat het geen verstoring veroorzaakt. Deze maatregelen dienen te worden uitgewerkt in de activiteitenplan bij het aanvragen van de ontheffing.

Daarnaast kunnen kleine, algemene zoogdieren in het projectgebied voorkomen (Tabel 1 Ff-wet). Omdat er voor Tabel 1 soorten vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen, is een Ff-wet ontheffing voor deze soorten niet noodzakelijk. Voor deze soorten geldt de zorgplicht tijdens het uitvoeren van werkzaamheden. Dit betekent bijvoorbeeld dat de werkzaamheden voor zover mogelijk worden uitgevoerd in de richting van de uitwijkingmogelijkheden, zodat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken en dat er voor zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periodes van soorten wordt gewerkt.

5.2.3 Vogels

Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat in het plangebied vogelsoorten voorkomen waarvan het nest en functioneel leefgebied uitsluitend tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Eventuele versturende werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of voor aanvang daarvan worden gestart, om te voorkomen dat broedvogels zich vestigen. Een ontheffing is dan niet nodig.

Daarnaast komen er vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voor (buizerd, bosuil zwarte kraai), waarop de negatieve effecten als gevolg van het project niet uitgesloten kunnen worden. Voor deze soorten moeten de werkzaamheden in ieder geval worden uitgevoerd buiten de periode dat ze gebruik maken van deze verblijfplaatsen. Voor de buizerd (categorie 4) moet in het kader van verstoring in de gebruiksfase een ontheffing aangevraagd worden. Omdat het om een niet wezenlijke verstoring gaat gezien de uitwijkingmogelijkheden in de omgeving, is een

onthefing verleenbaar. Voor de bosuil en zwarte kraai is geen ontheffing nodig, mits er buiten het broedseizoen van deze soorten wordt gewerkt.

5.2.4 Vissen

Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat binnen het plangebied kleine modderkruiper en bittervoorn voorkomen (Tabel 2 en 3, Ff-wet). Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal (deel van het) leefgebied van deze soorten verdwijnen. Ook kunnen de individuen van deze soorten gedood worden, tijdens het uitvoering van de werkzaamheden. In dit kader dient ontheffing te worden aangevraagd. Deze ontheffing is verleenbaar mits de noodzakelijke mitigerende maatregelen worden getroffen om de negatieve effecten zo veel mogelijk te beperken. Deze bestaan uit: werken buiten kwetsbare periode en gefaseerd werken. Deze maatregelen dienen te worden uitgewerkt in de activiteitenplan bij het aanvragen van de ontheffing.

5.2.5 Amfibieën

Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat binnen het plangebied rugstreeppad en poelkikker voorkomen (beide tabel 3 Ff-wet soorten). Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal (deel van het) leefgebied van deze soorten verdwijnen. Ook kunnen de individuen van deze soorten gedood worden, tijdens het uitvoering van de werkzaamheden. In dit kader dient ontheffing te worden aangevraagd. Deze ontheffing is verleenbaar mits de noodzakelijke mitigerende maatregelen worden getroffen om de negatieve effecten zo veel mogelijk te beperken. Deze bestaan uit: werken buiten kwetsbare periode en gefaseerd werken. Deze maatregelen dienen te worden uitgewerkt in de activiteitenplan bij het aanvragen van de ontheffing.

In het plangebied komen algemene amfibieënsoorten voor (Tabel 1 Ff-wet), die mogelijk effecten ondervinden bij de uitvoering van het project. Omdat er voor Tabel 1 soorten vrijstelling geldt, is een Ff-wet ontheffing voor deze soorten niet noodzakelijk. Voor deze soorten geldt de zorgplicht tijdens het uitvoeren van werkzaamheden. Dit betekent bijvoorbeeld dat de werkzaamheden voor zover mogelijk worden uitgevoerd in de richting van de uitwijkingmogelijkheden, zodat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken en dat er voor zoveel mogelijk buiten de kwetsbare perioden van soorten wordt gewerkt.

5.2.6 Reptielen

Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat er geen reptielensoorten binnen het plangebied te verwachten zijn, die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet. Op grond van het uitgevoerde onderzoek wordt geconcludeerd dat ontheffing niet noodzakelijk is.

5.2.7 Ongewervelden

Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat er in het algemeen geen ongewervelden binnen het plangebied te verwachten zijn, die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet. Het voorkomen van de platte schijfhoren kan op grond van de meest recente verspreidingsgegevens niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar het voorkomen in het plangebied is noodzakelijk in de uitvoeringsfase. Een eventueel noodzakelijke ontheffing zal verleenbaar zijn, omdat er geen sprake zal zijn van een kernpopulatie en hiermee op voorhand geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

5.2.8 Samenvatting

In onderstaande tabel zijn de resultaten van het toetsing van de effecten van voorgenomen ontwikkeling in kader van Flora- en faunawet samengevat. Deze tabel laat zien voor welke soorten(groepen) ontheffing in kader van Ff-wet aangevraagd moet worden en welke maatregelen getroffen moeten worden.

Tabel 5.1. Samenvatting resultaten toetsing Flora- faunawet

Soortengroep	Beschermde soorten aangetroffen of te verwachten in het potentieel beïnvloedingsgebied	Categorie FF-wet	Ontheffing	maatregelen tijdens het uitvoeren van werkzaamheden
Vaatplanten	o.a. dotterbloem	tab.1	Nee	zorgplicht
Zoogdieren	o.a. muizen	tab.1	Nee	zorgplicht
	vleermuizen	tab.3	Ja	- werken buiten kwetsbare periodes - aanbrengen van alternatieve vaste verblijfplaatsen - creëren van een alternatieve vliegroute - verlichting op de toekomstige bebouwing zo inpassen dat het geen verstoring veroorzaakt
Vogels	verschillende soorten broedvogels	algemene soorten + cat.1 t/m 5	Ja, voor buizerd	werken buiten broedseizoen of starten voorafgaand
Vissen	kleine modderkruiper en bittervoorn	tab.2 en tab.3	Ja	- werken buiten kwetsbare periodes - gefaseerd werken
Amfibieën	verschillende soorten	tab.1	Nee	zorgplicht
	poelkikker en rugstreeppad	tab.2 en tab.3	Ja	- werken buiten kwetsbare periodes - gefaseerd werken
Reptielen	geen	n.v.t.	Nee	nee
Ongewervelden	potentieel platte schijfhoren	tab 2	mogelijke	Afhankelijk van nader onderzoek

5.3 Provinciaal beleid

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van de EHS of gebieden met natuurwaarden buiten de groen contour. De voorgenomen werkzaamheden hebben gezien de afstand ook geen externe werking op EHS gebieden. Gezien het voorgaande is een vervolgproucedure in het kader van het nee-tenzij-principe niet noodzakelijk.

Literatuurlijst

Gebruikte literatuur

- Bos et al. (2006). De Dagvlinders van Nederland
- Broekhuizen et. al. (1992). Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.
- Bijlsma et al.(1993). Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels.
- Bureau Viridus, 2006. Harmelerwaard en Vleuten. Natuurtoets en uitvoeringsplan
- De Nie (1996). Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen.
- Limpens, et al. (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie.
- Meijden, R. van der (2005). Heukels' Flora van Nederland.

Geraadpleegde internetsites

Website VZZ (www.zoogdiervereniging.nl → www.zoogdieratlas.nl)

www.ravon.nl

www.vlinderstichting.nl

www.libellennet.nl

www.waarneming.nl

www.wilde-planten.nl

www.synbiosys.alterra.nl/lvd

www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/buiten-beeld/

www.rijksoverheid.nl (informatie over Natura2000 en EHS)

Bijlage 1

Figuur B.1 Het plangebied met deelgebieden (rood) en de locatie van de in het rapport opgenomen foto's (zwart).

